

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/878-6

05. januar 2026

Innovasjon Norge (IN) - oppdragsbrev for 2026

Innhold

Innovasjon Norge (IN) - oppdragsbrev for 2026	1
1 Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2026	3
2 Mål for Innovasjon Norge	4
3 Departementets prioriteringer for 2026.....	5
3.1 Omstilling og effektivisering.....	6
3.2 Grønn omstilling og sirkulærøkonomi.....	6
3.3 Energieffektivisering	6
3.4 Samling av samhandlingsvirkemidlene i Innovasjon Norge	7
3.5 Videreutvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet.....	7
3.6 Grønn prosjektklassifisering og rapportering.....	8
3.7 Legemidler og helsenæringen.....	8
3.8 Samfunnsoppdrag bærekraftig før.....	8
3.9 Mangfold og likestilling	9
3.10 Digital innovasjon og omstilling i næringslivet	9
3.11 EUs samfunnsoppdrag «Sunne hav og vann».....	9
3.12 Regjeringens strategi for leverandørindustrien til havvind	9
4 Nærmere om de enkelte postene og ordningene	9
Låne- og garantiordninger	10

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
regjeringen.no/nfd

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Jesper Haave
Austrheim
22 24 66 22

Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	11
Kap. 2421, post 70 Basiskostnader	14
Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres	16
Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres	16
Reiseliv	16
Rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering	17
Kap. 2421, post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71 og 76	23
Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi, kan overføres	23
Kap. 2421, post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning	24
Kap. 5325, post 52 Tilbakeføring av tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslipp	24
Kap. 5325, post 53 Tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler	24
Kap 5325, post 54 Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	24
Kap. 5325, post 70 Låneprovisjoner	24
Kap. 5325, post 90 Avdrag på utestående fordringer	24
Kap. 5325, post 92 Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag	25
Kap. 5625, post 80 Renter på lån fra statskassen	25
Kap. 5625, post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen	25
Kap. 5625, post 82 Låneordning for pakkereisearrangører – renter	25
Kap. 5625, post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen	25
5 Administrative fellesføringer fra departementene	26
5.1 Forutsetninger og krav	26
5.2 Administrative forhold	28
5.3 Rapportering og evaluering	28

1 Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2026

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026), Innst. 8 S, Innst. 5 S (2025–2026) og Stortingets budsjettvedtak av 19. og 22. desember 2025. Departementet meddeler med dette de mål, prioriteringer og resultatkrav som gjelder for departementets oppdrag til Innovasjon Norge i 2026.

Brevet gir også enkelte føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse dette året. Vedlagte rapporteringskalender gir en oversikt over tidspunkt for rapporteringer og hva de skal inneholde.

For 2026 er bevilgningene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kap. 2421	Innovasjon Norge, tilskuddsposter	Beløp
Post 50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 091 230
Post 70	Basiskostnader	191 288
Post 71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	129 703
Post 74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	609 021
Post 75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	311 400
Post 76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	351 457
	Sum kap. 2421, Tilskuddsposter	2 684 099

Kap. 2421	Innovasjon Norge, 90-poster	Beløp
Post 90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	65 850 000
	Sum kap. 2421, 90-poster	65 850 000

Kap. 5325	Innovasjon Norge	Beløp
Post 52	Tilbakeføring av tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslippsskip	176 000
Post 53	Tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler	91 000
Post 54	Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	300 000
Post 70	Låneprovisjoner	77 000
Post 90	Avdrag på utestående fordringer	64 500 000
Post 92	Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag	22 400
	Sum kap. 5325	65 166 400

(i 1 000 kr)

Kap. 5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	Beløp
Post 80	Renter på lån fra statskassen	720 000
Post 81	Rentemargin, risikolåneordningen	26 000
Post 82	Låneordning for pakkereisearrangører – renter	400

Post 85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	75 000
	Sum kap. 5625	821 400

Tilsagnsfullmakter for 2026 (i henhold til romertallsvedtak)	Beløp
Kap. 2421 post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger, knyttet til innovasjonstilskudd og innovasjonskontrakter	800 000
Kap. 2421 post 71 Innovative næringsmiljøer	120 000
Kap. 2421 post 75 Grønn plattform	700 000
Kap. 2421 post 76 Miljøteknologi	645 000

Låne- og garantirammer for 2026 (i henhold til romertallsvedtak)	Beløp
Landsdekkende innovasjonslån, <i>herav inntil 900 mill. kroner til Grønne vekstlån</i>	3 000 000
Lavrisikolåneordningen	3 500 000
Grønn industrifinansiering <i>For ordningen gjelder en samlet øvre ramme for utestående og forpliktete lån. Inntil 1 000 mill. kroner av rammen kan benyttes til garantier istedenfor lån.</i>	4 100 000
Landsdekkende garantier <i>Ramme for nye garantier, men slik at samlet ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 1 280 mill. kroner.</i>	350 000

Administrasjons- og gjennomføringskostnader

For alle som tillegger Innovasjon Norge oppdrag gjelder prinsippet om at det er den enkelte oppdragsgiver som skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadene for sine oppdrag, med unntak for aktiviteter som skal være selvfinansierende. Disse kostnadene skal dekkes innenfor bevilgningen på den aktuelle posten. Innovasjon Norges basiskostnader dekkes av bevilgningen over Nærings- og fiskeri-departementets budsjett, kap. 2421, post 70. Selskapets låne-, garanti- og fondsordninger skal hver for seg være selvfinansierende og dekke sine totale administrasjons- og gjennomføringskostnader.

2 Mål for Innovasjon Norge

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Målstrukturen skal ligge til grunn for alle oppdrag til selskapet, og er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i ulike oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

Formål og mål

Formål:

Innovasjon Norge skal være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Hovedmål:

Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter.

Delmål:

1. Flere gode gründere
2. Flere vekstkraftige bedrifter
3. Flere innovative næringsmiljøer

Innovasjon Norge ivaretar også funksjonen som Norges offisielle eksportfremmeorganisasjon.

3 Departementets prioriteringer for 2026

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi. Det innebærer også at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig. Næringspolitikken skal legge til rette for lønnsom næringsutvikling og bidra til omstilling, effektiv og bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Regjeringen prioriterer arbeid med grønn omstilling i norsk maritim næring og i sjøfarten, samt sikker, effektiv og miljøvennlig ferdsel i farledene og i norske havområder. Målet for fiskeri- og havpolitikken er å utvikle en bærekraftig fiskeri- og havbruksnæring som produserer sunn og trygg sjømat med et lavt klimaavtrykk, samtidig som den bidrar til størst mulig samlet verdiskaping. Næringen skal innrettes mot en økologisk bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av de villlevende marine ressursene og det tilhørende genetiske materialet. Fiskeriforvaltningen skal også legge til rette for sysselsetting, bosetting og verdiskaping i kystsamfunnene.

I 2026 skal Innovasjon Norge prioritere å

- utløse prosjekter av høy kvalitet som bidrar til omstilling og verdiskaping i norsk næringsliv
- videreutvikle samarbeidet med Siva, Forskningsrådet og Enova om ordninger som støtter grønn omstilling, herunder Grønn plattform
- videreutvikle samhandlingsvirkemidlene klyngeprogrammet, bedriftsnettverk, næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet i samarbeid med relevante oppdragsgivere.
- arbeide for økt norsk deltakelse i europeiske programmer som Horisont Europa, InvestEU, SMB-pilaren/COSME samt koordinere nasjonalt arbeid med IPCEI, i samarbeid med relevante nasjonale virkemiddelaktører.

- legge til rette for økt handel og internasjonalisering av norsk næringsliv.
- bidra til å legge til rette for norsk næringslivs deltakelse i gjenoppbyggingen av Ukraina.
- opprettholde innsatsen for å forenkle og forbedre brukervennligheten i det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- videreføre samarbeidet mellom Invest in Norway og Siva for å støtte Sivas rolle som pådriver for tilrettelegging av industritomter.
- fortsette innsatsen rettet mot gründere og oppstartsbedrifter, inkludert tiltak for å fremme kvinnelig entreprenørskap.
- sikre en god videreutvikling av selskapet og dimensjonering av virkemidler og aktivitetsnivå for best mulig måloppnåelse innenfor reduserte rammer.

3.1 Omstilling og effektivisering

Norsk økonomi står overfor flere utfordringer fremover som forsterker behovet for å bruke ressursene effektivt. Regjeringens Plan for Norge peker på knapphet på arbeidskraft, flere eldre, økte forsvarsutgifter og avtakende petroleumsinntekter. Fremtidig vekst og velferd avhenger av at offentlig sektor omstiller, reformerer og effektiviserer.

Dette medfører at også virksomhetene under NFD vil møte tøffere krav til effektivisering og strammere økonomiske rammer, samtidig som nye oppgaver skal løses. Dette øker behovet for å bruke tildelte bevilgninger effektivt og gjennomføre strategiske prioriteringer for å løse oppdragene. Det forventes at Innovasjon Norge arbeider systematisk og strategisk med tiltak for omstilling og effektivisering, og etablerer nødvendige prosesser for å møte utfordringene.

Innovasjon Norge skal redegjøre for arbeidet med omstilling og effektivisering i årsrapporten.

3.2 Grønn omstilling og sirkulærøkonomi

Det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte fra Innovasjon Norge, skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling, og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.

Departementet forventer at Innovasjon Norge vier stor oppmerksomhet til klima, miljø og bærekraft. I tilfeller der to prosjekter er like gode, bør prosjektet som er mest bærekraftig med hensyn til effekter på klima, miljø og samfunn, prioriteres. Innovasjon Norge skal prioritere å videreføre samarbeidet om sirkulærøkonomi i virkemiddelapparatet.

3.3 Energieffektivisering

Innovasjon Norge skal ha fokus på energieffektivisering og følge opp dette temaet i relevante prosjekter i selskapets portefølje. Selskapet skal redegjøre for hvordan denne føringen er fulgt opp i årsrapporten for 2026.

3.4 Samling av samhandlingsvirkemidlene i Innovasjon Norge

Forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet overføres til Innovasjon Norge som et ledd i arbeidet med å rendyrke Siva som en nasjonal virkemiddelaktør for industriutvikling. Programmene finansieres av fylkeskommunene via budsjettet til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD, kap. 553, post 61). Programmene og berørte ansatte skal overføres til Innovasjon Norge med virkning fra 1. april 2026. Se også omtale under kap. 2421, post 70. Departementet ber om å bli holdt løpende orientert om overføringen.

Innovasjon Norge forvalter allerede flere virkemidler rettet mot innovasjonsmiljøer og samhandling i næringslivet. Disse virkemidlene bør ses i sammenheng når de samles hos én virkemiddelaktør. Departementet ber Innovasjon Norge om å gjennomgå de ulike ordningene slik som klyngeprogrammet, ordningen for bedriftsnettverk, økosystemtilskudd, næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet med sikte på å identifisere synergier, overlapp og tiltak for forenkling, bedret koordinering, kunnskapsdeling, samordning på tvers og økt måloppnåelse. Gjennomgangen bør gjøres i samarbeid med oppdragsgiverne, og bygge på selskapets erfaringer med slike programmer og kompetansen som overføres fra Siva. Som en del av gjennomgangen bes Innovasjon Norge også om å se hen til det samlede tilbudet av møteplasser, arenaer og nettverk som er tilgjengelig for næringslivet.

3.5 Videreutvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet

Regjeringen har følgende ambisjoner for det næringsrettede virkemiddelapparatet:

- Det skal være én vei inn for brukerne gjennom mer helhetlige brukerreiser på tvers av det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- Virkemiddelapparatet skal utløse mer verdiskapende næringsutvikling i hele landet gjennom økt koordinering og samarbeid på tvers.
- Virkemiddelapparatet skal koordinere sin innsats for grønn omstilling og for å legge til rette for grønne industrietableringer.

Innovasjon Norge skal prioritere følgende i 2026:

- Tiltak for forenkling og økt brukervennlighet i egen virksomhet
- Samarbeid og koordinering av aktiviteter med andre virkemiddelaktører der det er hensiktsmessig og gir merverdi for næringslivet
- Arbeidet med den digitale inngangen Én vei inn til virkemiddelapparatet, inkludert utvikling av felles henvisningskultur, begreper og prinsipper for brukeropplevelser, jf. eget tillegg til dette oppdragsbrevet og omtale under kap. 2421, post 50
- Deling av kundedata med andre virkemiddelaktører så langt det er hensiktsmessig og mulig innenfor gjeldende regelverk og konfidensialitetsforpliktelser
- Bidrag til ulike møteplasser knyttet til virkemiddelapparatet

Samhandlingsmodellen for virkemiddelapparatet

Innovasjon Norge skal jobbe videre med å utvikle samhandlingsmodellen for virkemiddelapparatet. Eksportfinansiering Norge (Eksfin) koordinerer arbeidet. Målet er at samhandlingsmodellen skal bidra til at kundene opplever (1) et mer helhetlig

virkemiddelapparat, (2) et enklere virkemiddelapparat og (3) at prosjektene deres gjennomføres raskere enn før. Virkemiddelaktørene skal vurdere nytten og kostnadene forbundet med modellen, og levere anbefalinger knyttet til veien videre innen 15. juni 2026.

3.6 Grønn prosjektklassifisering og rapportering

I 2026 skal Innovasjon Norge jobbe videre med å følge opp piloten for grønn prosjektklassifisering og rapportering. Grønn prosjektklassifisering og rapportering skjer i samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva, Eksportfinansiering Norge (Eksfin), Design- og arkitektur Norge (DOGA), Gassnova og Enova. Forskningsrådet leder arbeidet. Hovedformålet med arbeidet er å etablere sammenliknbar rapportering om støtte til prosjekter med klima- og miljøinnhold på tvers av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Dataene skal brukes til statistikkformål og som kunnskapsgrunnlag.

Systemet for grønn rapportering er innført som en pilot. Oslo Economics har fått i oppdrag av NFD å gjennomføre en ekstern følgeevaluering av piloten, med levering i mars 2026. Evalueringen skal gi et solid grunnlag for videre oppfølging av rapporteringssystemet, herunder å finne en hensiktsmessig balanse mellom datakvalitet og rapporteringsbyrde for virkemiddelaktørene og næringslivet. Innovasjon Norge skal følge opp og bidra i arbeidet, blant annet ved å levere nødvendig informasjon og delta i evalueringen ved behov. Departementet vil komme tilbake til virkemiddelaktørene vedrørende ev. oppfølging av resultater fra følgeevalueringen og videre oppfølging av rapporteringssystemet.

Alle virkemiddelaktørene skal klassifisere prosjekter med potensiell positiv effekt på klima og miljø og prosjekter med potensial for å gjøre vesentlig skade i 2026, jf. innspill fra virkemiddelaktørene datert 15. juni 2023 og 8. mai 2024 og etterfølgende dialog. Rapporteringen for 2025 skal leveres innen 1. april 2026. Rapporteringen legges inn i Statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler, og for pilotperioden i en lukket versjon hvor virkemiddelaktørene og berørte departementer (NFD, KLD, ED, KD, KDD, LMD) har tilgang.

Det legges opp til dynamisk utvikling av systemet og det kan oppstå behov for justeringer, f.eks. basert på funnene fra følgeevaluering av piloten, erfaringer med bruk av systemet eller utvikling på området. Det er akseptabelt at søkeres rapporteringsbyrde øker noe som følge av rapporteringssystemet, men økningen bør begrenses til et minimum. Virkemiddelaktørene skal ha dialog med NFD, som koordinerer med relevante departementer (herunder KLD, ED og KD) underveis i arbeidet.

3.7 Legemidler og helsenæringen.

Departementet viser til dialog med Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet om oppdrag om legemidler og helsenæringen. Departementet vil komme tilbake til aktørene om oppfølgingen av oppdraget.

3.8 Samfunnsoppdrag bærekraftig fôr

Regjeringen har lansert et målrettet samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr med mål om at innen 2034 skal alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Samfunnsoppdraget skal bidra til å bevare naturmangfold, utvikle en sterk fôringrediensindustri og øke forsynings sikkerheten i Norge.

Det er nedsatt en styringsgruppe som skal komme med faglige råd om hvordan målene kan nås. Videre innsats på området vil kreve god samhandling og koordinering i virkemiddelapparatet, og et behov for å se hele utviklingsløpet fra idé til marked i sammenheng. I arbeidet skal Innovasjon Norge bygge videre på det etablerte samarbeidet i virkemiddelapparatet. Det vises til tilsvarende føringer i oppdragsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet.

3.9 Mangfold og likestilling

Innovasjon Norge har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Selskapet skal tilby likeverdige tjenester til hele befolkningen. Ansatte i Innovasjon Norge bør også gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og dette skal påvirke alle nivåer i selskapet. Ledergruppen i Innovasjon Norge skal prioritere mangfoldskompetanse, både internt i ledergruppen, i selskapet og i forbindelse med rekruttering.

3.10 Digital innovasjon og omstilling i næringslivet

Innovasjon Norge og Forskningsrådet skal vurdere om virkemidlene deres er hensiktsmessig innrettet for å legge til rette for digital innovasjon og omstilling i næringslivet og identifisere eventuelle vesentlige barrierer som hindrer realiseringen av denne typen prosjekter. Eventuelle barrierer for oppstartsbedrifter og innovasjon basert på kunstig intelligens skal særlig vektlegges. Vurderingen skal leveres innen 1. juni 2026.

3.11 EUs samfunnsoppdrag «Sunne hav og vann»

Europakommisjonen har oppfordret til å opprette *nasjonale hub'er* for å øke effekten av EUs samfunnsoppdrag «Sunne hav og vann». Vi ber Norges forskningsråd og Innovasjon Norge vurdere nytten av et slikt tiltak i norsk sammenheng. Vi ber virkemiddelapparatet særskilt vurdere hvordan eksisterende strukturer kan benyttes til formålet. Norges forskningsrådet gis hovedansvar for arbeidet, og vurderingen skal leveres innen 1. april 2026.

3.12 Regjeringens strategi for leverandørindustrien til havvind

Innovasjon Norge skal bidra til regjeringens havvindsatsing, gjennom å fortsette å legge til rette for at aktuelle ordninger er godt kjent for leverandørindustrien. Departementet er opptatt av at Innovasjon Norges ordninger er generelt tilgjengelig for et bredt spekter av innovative prosjekter i næringslivet, inkludert utvikling av sammenstillings- og installasjonshavner.

4 Nærmere om de enkelte postene og ordningene

Kostnadene ved å forvalte tilskuddsordningene belastes innenfor rammen av bevilgningene til de enkelte virkemidlene, mens kostnadene ved å forvalte garanti- og lånevirkemidlene dekkes av henholdsvis garantiprovisjon og rentemargin.

Virksomhet og organisasjon skal dimensjoneres kostnadseffektivt utfra et samlet aktivitetsnivå av oppdrag og bevilgninger.

Innovasjon Norge har brukerbetalte tjenester som bidrar til å dekke kostnader tilknyttet reiselivsvirksomheten, næringslivsprofilering (delegasjoner og fellesstands) og internasjonal markedsrådgivning.

For budsjettposter med stikkordet "*kan overføres*" kan midlene overføres og benyttes innen utgangen av det andre året etter at de ble bevilget. Dette innebærer at midler bevilget i 2026 må utbetales senest innen utgangen av 2028. Midler som ikke da er utbetalt, vil bli inndratt.

Låne- og garantiordninger

Kostnadene til forvaltningen av lavrisikolåneordningen, risikolåneordningen og grønn industrifinansiering skal dekkes innenfor rentemarginen. Kostnadene til forvaltningen av den landsdekkende garantiordningen skal dekkes innenfor garantiprovisjonen.

Lavrisikolåneordningen

For 2026 er rammen for nye utlån under Innovasjon Norges lavrisikolåneordning videreført på 3,5 mrd. kroner.

Lavrisikolån benyttes for å finansiere anleggsmidler, eksempelvis investeringer i bygninger, driftsutstyr, fiskefartøy og til investeringer i landbruket, og er orientert mot langsiktige kapitalbehov i de deler av markedet hvor konkurransen er moderat eller begrenset. Tilsagn om store lavrisikolån er som hovedregel basert på deling av risiko med en medfinansierende bank og gis på markedsmessige betingelser og utgjør ikke statsstøtte.

Landsdekkende risikolåneordninger

Under den landsdekkende risikolåneordninger er det flere underliggende produktvarianter av risikolån. Blant annet Oppstartslån, Innovasjonslån og Grønne vekstlån. Disse landsdekkende risikolånene kan benyttes som toppfinansiering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter knyttet til nyetablering, nyskaping, omstilling og utvikling.

Den samlede rammen for nye utlån i 2026 under de landsdekkende risikolåneordningene er satt til 3 mrd. kroner. Utlånsrammen inkluderer en øremerking på inntil 900 mill. kroner til ordningen med Grønne vekstlån.

For Risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip skal 176 mill. kroner av ikke bundet tapsavsetning ved utgangen av 2025 tilbakeføres til statskassen primo 2026. Det er ikke bevilget ytterligere midler til tapsavsetning for ordningen for 2026. Låneordningen avvikles ikke, men nye utlån avhenger av tilgjengelige midler til tapsavsetning øremerket ordningen. Ordningens øremerking under Innovasjon Norges utlånsramme for landsdekkende risikolån fjernes. Eventuelle nye lån i ordningen må skje innenfor den samlede utlånsrammen for den landsdekkende risikolåneordningen.

Grønn industrifinansiering

Ordningen Grønn industrifinansiering videreføres i 2026, men med en redusert ramme for nye og gamle tilsagn på til sammen 4,1 mrd. kroner. Ordningen er innrettet som en risikolåneordning, og lån kan gis med elementer av statsstøtte eller på markedsmessige vilkår.

Det er et eget tapsfond for ordningen og risikoen for tap i utlånsporteføljen påvirker hvor stor andel av rammen på 4,1 mrd. kroner som kan lånes ut. Den samlede tapsavsetningen for ordningen er på 1,75 mrd. kroner og ble bevilget i revidert nasjonalbudsjett for 2024 over post 55 Grønn industrifinansiering. I 2026 skal 300 mill. kroner av ubenyttet tapsavsetning, tilbakeføres til statskassen.

Stortinget har gjort vedtak om at inntil 1 000 mill. kroner av rammen kan benyttes til garantier istedenfor lån. I regelverket for ordningen er det foreløpig ikke lagt opp til at det er anledning til å gi garantier gjennom ordningen.

Landsdekkende garantier

Det foreslås en fullmakt for Innovasjon Norge til å inngå nye garantitilsagn for inntil 350 mill. kroner i 2026. Samlet ramme for nytt og gammelt ansvar skal ikke overstige 1 280 mill. kroner. For garantier gitt under de landsdekkende garantiordningene skal det settes av midler til tapsfond, jf. nærmere omtale under post 50.

Garantier kan gis for lån fra andre kredittinstitusjoner. Garantiordningene inkluderer både en direkte garantiordning for enkeltstående garantier gitt til bedrifter og en portefølje-garantiordning gjennom Vekstgarantiordningen. Garantiene skal medvirke til gjennomføring av prosjekter som forventes å være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og som bidrar til økt måloppnåelse for delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter.

Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Det er for 2026 bevilget 1 091,2 mill. kroner over posten, som er en reduksjon på 59,3 mill. kroner fra saldert budsjett 2025. Tallet inkluderer en overføring på 34 mill. kroner fra KDDs budsjett knyttet til ordningen oppstart 1.

I tillegg gis en tilsagnsfullmakt på 800 mill. kroner. Av denne er 400 mill. kroner relatert til innovasjonstilskuddet for store batteriprosjekter og 400 mill. kroner relatert til ordningen Innovasjonskontrakter.

Posten finansierer blant annet landsdekkende ordninger for oppstartsfinansiering, ordninger for entreprenørskap og Innovasjonskontrakter, samt avsetning til tapsfond knyttet til den landsdekkende garantiordningen og risikolån under de landsdekkende risikolåneordningene.

Bevilgningen for 2026 tilsier et lavere nivå på ordninger og aktiviteter som finansieres over posten. Innovasjon Norge skal prioritere bruken av midlene på posten slik at selskapet i størst mulig grad bidrar til å nå delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige

bedrifter. Departementet vurderer Innovasjon Norges finansieringstilbud til oppstartsbedrifter som et sentralt virkemiddel for å ivareta og videreutvikle kapitaltilgangen til innovative bedrifter i tidlig utviklingsfase. Så langt det lar seg gjennomføre innenfor den reduserte rammen, skal det derfor etterstrebtes å opprettholde nivået for oppstartsfinansiering for de tidlige fasene, inkludert studententreprenørskap.

Nærings- og fiskeridepartementet ber om en orientering ved starten av året om selskapets anslag på fordelingen av midler til tapsfond og ulike tilskuddsordninger over posten for budsjettåret.

Nærings- og fiskeridepartementet vil overføre hele bevilgningen til Innovasjon Norges fondskonto i Norges Bank i begynnelsen av 2026. Innovasjon Norge må selv flytte midler mellom de to fondskontoene for tilskudd og tapsfond i henhold til valgt fordeling mellom tapsavsetninger og tilskuddsmidler fram til utgangen av 2026.

Ordningene skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 1–9 og artikkel 17–22, 25–31, 36–49, 53, 54 og 56 d, e og f.

Tapsavsetninger knyttet til landsdekkende risikolåneordninger og landsdekkende garantier
De tilhørende tapsavsetningene skal ha en forsvarlig størrelse i forhold til tapsrisikoen i låne- og garantiporteføljen, jf. regelverk for post 50. Innovasjon Norge bestemmer selv, innenfor de gjeldende låne- og garantirammene, hvor mye som skal benyttes til tapsavsetning for innovasjonslån og garantier.

Innovasjonskontrakter

Ordningen skal koble leverandørbedrifter med en eller flere kundepartnere med utviklingsbehov som de ønsker å samarbeide om å løse. Kundepartneren kan enten være en privat kundebedrift eller en offentlig virksomhet. Ordningen gjelder også offentlige anskaffelsesprosesser, der dette bidrar til målet om økt verdiskaping. Innovasjonspartnerskap er et eksempel på en innovativ anskaffelsesprosedyre som kan anvendes under ordningen, men også andre prosedyrer er aktuelle.

Departementet forutsetter at en nødvendig del av bevilgningen benyttes til å dekke tilsagn fra tidligere år som ikke var utbetalt innen utgangen av 2025. Tilsagnsfullmakten på 400 mill. kroner under ordningen videreføres i 2026. Tilsagnsfullmakten angir det maksimumsbeløpet som Innovasjon Norge til enhver tid kan ha stående som tilsagn uten dekning i tildelte bevilgninger. Innovasjon Norge må dekke inn det som er benyttet av tilsagnsfullmakten de enkelte år, gjennom bevilgningene de etterfølgende år.

Gründere og oppstartsselskaper

Innovasjon Norge skal stimulere gründere og oppstartsbedrifter til å utnytte sine muligheter for vekst. Dette ved å sikre et godt finansieringstilbud, øke kompetansen til oppstartsbedrifter og bidra til videreutvikling av økosystemet for oppstart. Som del av arbeidet mot gründere og oppstartsbedrifter skal Innovasjon Norge blant annet videreføre ordningene

Oppstartstilskudd og Studententreprenørskap. Innovasjon Norge skal videre gjennom bredden av tjenester støtte opp om sosialt entreprenørskap og samfunnsinnovasjon på en slik måte at det bidrar til selskapets måloppnåelse.

I 2026 er midler til finansiering av landsdekkende oppstartstilskudd 1, overført fra Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 553, post 61. Fra og med 2026 samles de landsdekkende oppstartstilskuddene under Nærings- og fiskeridepartementets oppdrag til Innovasjon Norge. For oppstartstilskudd 1 er målgruppen oppstartsbedrifter inntil tre år, unntaksvis inntil fem år. For øvrige oppstartstilskudd og oppstartslån er målgruppen inntil 5 år. Tildelingskriteriene skal være enkle og forutsigbare, og innrettet slik at innovative prosjekter med betydelige verdiskapingsmuligheter blir prioritert. Tildelingskriteriene skal også gjøre det mulig å identifisere bedrifter som er sammenlignbare med dem som har fått støtte, for å kunne evaluere ordningen på en god måte i ettertid.

Ordningen Studententreprenørskap skal fremme studentinnovasjon og entreprenørskapskultur ved norske universiteter og høyskoler. Det skal stilles krav om faglig deltakelse og forankring fra vertsinstitusjonene inn i prosjektene i prosjektperioden. Som del av ordningen kan det gis tilskudd til initiativer og prosjekter på utdanningsinstitusjonen som i særlig grad støtter oppunder og mobiliserer til ordningen.

Det bes også om at Innovasjon Norge legger til rette for at flere prosjekter innenfor kreativ næring kan kvalifisere seg for ordninger rettet mot gründere og oppstartsbedrifter.

Én vei inn til virkemiddelapparatet

Det vises til omtale under pkt. 3.5. Én vei inn skal være en felles digital inngang til det næringsrettede virkemiddelapparatet. Inngangen skal gi næringslivet rask avklaring og veiledning til videre kontakt med virkemiddelapparatet. Innovasjon Norges prosjektlederansvar videreføres i 2026. Oppdraget knyttet til Én vei inn konkretiseres i et eget tillegg til dette oppdragsbrevet. Inntil 14,5 mill. kroner av bevilgningen over kap. 2421, post 50 kan benyttes til arbeidet med Én vei inn.

Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter

Av bevilgningen settes det av inntil 200 mill. kroner i 2026 for å kunne utbetale deler av tilsagn gitt under ordningen Innovasjonstilskudd for større batteriprosjekter i 2024. Det legges opp til at utbetalinger vil følge prosjektenes progresjon i opptil fem år hvorav 2024 var første utbetalingsår. For at den samlede rammen for ordningen skal være 1 mrd. kroner foreslås inntil 400 mill. kroner av tilsagnsfullmakten på totalt 800 mill. kroner for 2026 knyttet til denne ordningen. Ordningen var rettet inn mot bedrifter med større batteriprosjekter som en del av en europeisk batteriverdikjede gjennom assosiert deltakelse i IPCEI EuBatIn. Det er stilt høye krav til innovasjonshøyde, industriell skalerbarhet, ringvirkninger, gjennomføringsevne, forpliktende europeisk samarbeid og lavest mulig miljøpåvirkning

Næringstiltak Svalbard

Det videreføres en øremerking på 2,3 mill. kroner for 2026 til Innovasjon Norges arbeid med å mobilisere og støtte gode prosjekter på Svalbard etter modell av distrikts- og regionalpolitiske virkemidler. Prosjektene skal understøtte de svalbardpolitiske målene. Innovasjon Norge skal synliggjøre mulighetene som finnes innenfor eksisterende virkemidler til å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og arktisk teknologi. Tiltaket er en oppfølging av strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard.

Statistikkbanken

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet med oppdatering av statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler i 2026. Hyppigheten av oppdateringene bør være på samme nivå som tidligere. Departementet forutsetter at Innovasjon Norge benytter statistikkbanken som verktøy i analyser og vurderinger som utarbeides for departementet. Det forutsettes at arbeidet dekkes innenfor eksisterende rammer på kap. 2421, post 50.

Kap. 2421, post 70 Basiskostnader

Formålet med midlene er å finansiere selskapets basiskostnader i tråd med basiskostnadsmodellen, og med det bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstbedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2026 bevilget 191,3 mill. kroner over posten. Bevilgningen kommer i tillegg til bidraget til basiskostnadene fra de selvfinansierende ordningene. Bevilgningen overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet til Innovasjon Norge i månedlige rater.

Innovasjon Norges kostnader til administrasjon og gjennomføring skal dekkes av den enkelte oppdragsgiver med unntak av selskapets basiskostnader og kostnader spesifisert i statsbudsjettet for 2026.

Basiskostnadene omfatter følgende:

- direkte personalkostnader for administrerende direktør, lederne ved regionkontorene og lederne ved utekontorene, med unntak av utekontor som er dedikert særskilte ordninger
- honorar til styret og valgkomiteen
- en grunnkapasitet til å ta imot henvendelser ved regionkontorene
- strategiarbeid og virksomhetsstyring som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- styringsdialog med eierne
- innspill til nasjonal og regional politikktutforming
- deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan
- fysisk og digital infrastruktur knyttet til funksjoner som dekkes av basiskostnadene
- ivareta rollen som lyttepost og innovasjonspolitisk rådgiver for eiere og oppdragsgivere.

Innovasjon Norges rolle som samarbeidspartner og premissleverandør for næringslivet og offentlige myndigheter

Basiskostnadene skal sette Innovasjon Norge i stand til å oppfylle rollen som en samarbeidspartner og rådgiver for næringslivet og offentlige myndigheter. Innovasjon Norge skal bidra med kunnskap og faglige innspill til nasjonale og regionale myndigheter i nærings- og

innovasjonspolitiske spørsmål på bakgrunn av sitt nettverk og kunnskap om næringslivet og bedriftenes utfordringer og rammebetingelser. Denne rådgiverrollen omfatter også begrunnede forslag om nye innsatsområder for framtidig politikktutforming. Innovasjon Norge skal videre bruke sin kompetanse til å gi bedrifter i Norge og norske bedrifter i utlandet et godt og effektivt tilbud som bidrar til å oppfylle selskapenes mål.

Det er viktig at Innovasjon Norge har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å svare effektivt på henvendelser fra departementene og andre offentlige myndigheter. Innovasjon Norge skal bidra med faglige innspill og ev. oppfølging av tiltak til regjeringens arbeid med eventuelle stortingsmeldinger, strategier, veikart m.m. der deres kompetanse og rolle er relevant. Departementene vil komme tilbake til Innovasjon Norge med konkrete bestillinger ved behov. Innspill til nasjonal og regional politikktutforming, og innspill knyttet til deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan, skal tilfredsstille de relevante kravene i utredningsinstruksen.

Innovasjon Norge skal bidra med informasjon om og kartlegging av norske næringsinteresser, herunder eventuelle handelshindringer, i forbindelse med forhandlinger om handelsavtaler. Ovennevnte kunnskapsoverføring kan skje både på initiativ fra Innovasjon Norge og på oppdrag fra offentlige myndigheter.

Deltakelse i fylkeskommunenes regionale partnerskap

Regionkontorene skal delta i fylkeskommunenes regionale partnerskap i forbindelse med utvikling av regionale planer og strategier. Ytterligere aktivitet på disse områdene ut over dagens nivå må avklares med departementet eller dekkes av den oppdragsgiveren som ønsker en forsterket innsats.

Det vises til bevilgning av omstillingsmidler i nysalderingen av statsbudsjettet for 2025. Det ligger til selskapets styre å organisere virksomheten forsvarlig og kostnadseffektivt i tråd med den samlede oppdragsmengden og å gjennomføre nødvendig omstilling, herunder eventuell nedbemanning og justering i konturstruktur. Selskapet skal, så langt det er mulig, hensynta at tilstedeværelse nasjonalt og internasjonalt er viktig for selskapets måloppnåelse. Selskapet skal holde tett dialog med departementet i gjennomføringen av omstillingsprosessen. Fremdriftsplan for omstillingsarbeidet oversendes departementet innen 30. januar. Det skal oversendes en sluttrapport for omstillingsarbeidet i løpet av høsten 2026.

Overføring av næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet til Innovasjon Norge

Det vises til omtale av overføringen av næringshageprogrammet og innovasjonsprogrammet under pkt. 3.4. Bevilgningen over kap. 2421, post 70 inkluderer 1,7 mill. kroner som er overført fra Sivas budsjett. Midlene dekker årsverkskostnader fra 1. april 2026 og ut året knyttet til regionsamarbeid som tidligere har vært utført i Siva i sammenheng med programmene, og tilhørende variable driftsutgifter. Øvrige midler forbundet med programmene bevilges over KDDs budsjett (kap. 553, post 61).

Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Formålet med bevilgningen, er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer. For 2026 bevilges det 129,7 mill. kroner over posten. I tillegg foreslås en tilsagnsfullmakt på 120 mill. kroner for å dekke utbetalinger i senere budsjettår av nye og gamle tilsagn. Dette er på samme nivå som tilsagnsfullmakten som i 2025.

Bevilgningen skal i hovedsak finansiere nettverks- og klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters. Videre kan den delfinansiere andre samhandlingsvirkemidler slik som økosystemtilskudd og ordningen EU-rådgiver i klynger. Sistnevnte har som mål at klynger jobber strategisk med EU som marked og finansieringskilde og bidrar til økt norsk næringslivsdeltakelse i EU-prosjekter blant klynger og klyngemedlemmer.

Det er bedriftene som er grunnlaget for de sterke næringsmiljøene vi har i Norge. De mest konkurransedyktige bedriftene i de sterkeste miljøene har den beste uttellingen i virkemiddelapparatet for forskning og innovasjon. Klyngeprogrammet skal i større grad løfte fram nye miljøer og vil i større grad enn tidligere gi insentiver til konsolidering og samarbeid, for å bygge enda sterkere, mer nyskapende og konkurransedyktige miljøer.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Ordningene skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 17–20 og artikkel 25–31 og 49.

Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2026 bevilget 609 mill. kroner over posten.

Av midlene skal 175 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges reiselivsarbeid og bidra til delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer

Videre skal 434 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering, som skal bidra til å nå delmål 1 om flere gode gründere, delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer.

Reiseliv

Det overordnede målet for reiselivspolitikken er størst mulig verdiskaping, innenfor bærekraftige rammer. Innovasjon Norge skal legge til rette for at reiselivsnæringen er konkurransedyktig, har stadig lavere klima- og miljøavtrykk, respekterer naturens og lokalsamfunnenes tålegrenser og bidrar til lønnsomme helårs arbeidsplasser og attraktive

reisemål over hele landet. For å innrette virkemidlene slik at de bidrar til måloppnåelsen, er det nødvendig at Innovasjon Norge har god kontakt med næringen.

Innovasjon Norge skal tilrettelegge for at norsk reiseliv kan fortsette å utvikle seg i en mer lønnsom og bærekraftig retning, gjennom å tilby ulike tjenester for å legge til rette for å utvikle et bredere og mer lønnsomt produkttilbud i norsk reiseliv.

Innovasjon Norge skal fortsette arbeidet med strategisk markedsføring (både **B2B og B2C**) av Norge som reisemål i tråd med målet for reiselivspolitikken. Markedsføringen skal innrettes slik at den bidrar til økt etterspørsel i de mest lønnsomme og bærekraftige kundesegmentene og spre besøksstrømmene til Norge over tid og sted. Kunnskapen Innovasjon Norge får via markedsføringskanalene, skal føres tilbake til næringen, slik at den kan innrette sine produkter i henhold til etterspørselen.

For å styrke grunnlaget for gode strategiske beslutninger hos reiselivsaktører og offentlige myndigheter skal Innovasjon Norge samle, sammenstille og formidle statistikk og markedsanalyser som er relevante for reiselivsnæringen.

Innovasjon Norge skal fortsatt bidra inn i det nordiske reiselivssamarbeidet i regi av Nordisk ministerråd.

Innovasjon Norge skal fortsette å bidra inn i arbeidet med videreutvikling av Norsk hurtigspesifikasjon for guiders basiskompetanse til en Norsk Standard.

Reiselivsoppdraget skal innrettes på en effektiv måte og slik at det bidrar til å nå selskapets mål. Innovasjon Norge skal rapportere på oppdraget i tråd med det foreslåtte MRS-systemet for reiselivsoppdraget. Rapporteringen skal videreutvikles i dialog med departementet. Innovasjon Norges årsrapportering skal gi en oversikt over hvordan budsjettmidlene er fordelt og benyttet på ulike formål.

Rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering

At norske selskaper lykkes i internasjonale markeder, er svært viktig for utvikling av lønnsomme arbeidsplasser i Norge, og for å understøtte en verdiskapende og bærekraftig omstilling av norsk næringsliv, økt innovasjon og bidra til økt eksport. Det er bedriftene selv som må ha vilje og evne til å satse internasjonalt, men myndighetene kan bidra med kompetanse og ressurser for å redusere risiko og de inngangsbarrierene som bedriftene kan møte ute. Virkemiddelapparatet for eksport og internasjonalisering spiller en sentral rolle i dette arbeidet, der de ulike aktørene til sammen søker å dekke eksportørens ulike behov. Det er viktig med god koordinering, klare grenseflater og tett samarbeid, både mellom virkemiddelaktørene og med norsk næringsliv.

Midlene finansierer en stor del av Innovasjon Norges internasjonale virksomhet og skal særlig dekke selskapets rådgivnings- og kompetansetjenester for å mobilisere og kvalifisere bedrifter til eksport og sikre at flere norske bedrifter lykkes med bærekraftig vekst i internasjonale markeder. Eksportoppdraget skal innrettes på en effektiv måte og slik at det bidrar til å nå selskapets mål.

I årsrapporteringen skal Innovasjon Norge gi en klar oversikt over hvordan budsjettmidlene på posten er fordelt og benyttet. Videre skal Innovasjon Norge beskrive sin innsats på de ulike områdene, og hvordan aktivitetene bidrar til måloppnåelse. Det skal videre sikres grunnlagsdata for å dokumentere effektiv drift av aktivitetene som omtales under, herunder data for leveranser av kompetanse- og rådgivningstjenester til kunder.

Innovasjon Norges tilstedeværelse i utlandet

I en tid preget av økende handels- og geopolitisk usikkerhet, er det avgjørende for Norge å ivareta og beskytte sine økonomiske interesser i sentrale markeder. Innovasjon Norge spiller en viktig rolle i dette arbeidet gjennom sin tilstedeværelse i utlandet. Nærings- og fiskeridepartementet viser til at det er få øremerkede bevilgninger på budsjettposten som finansierer INs eksportoppdrag, og til at Innovasjon Norge selv har mulighet til å prioritere ressursbruk til de ulike føringene i oppdragsbrevet som ikke er øremerket. Nærings- og fiskeridepartementet viser videre til dialog med Innovasjon Norge om viktigheten av Innovasjon Norges tilstedeværelse i utlandet, og til dialogen i Team Norway Forum om hvilke markeder som bør prioriteres. Innovasjon Norge bes på bakgrunn av dette om å prioritere ressurser til tilstedeværelse i utlandet i 2026, herunder tilstedeværelsen i Ukraina.

«Hele Norge eksporterer» - Nasjonale strategiske eksportfremmesatsinger

Som ledd i eksportreformen Hele Norge eksporterer er det lansert fem nasjonale strategiske eksportsatsinger innen havvind, maritim eksport, helsenæringen, vareproduksjon og design, og reiseliv..

Eksportsatsingene er treårige prosjekter, og eksportsatsingene innen havvind og maritim eksport ble avsluttet i 2025. For disse satsingene gjenstår det for prosjektstyrene å levere en sluttrapport til Nærings- og fiskeridepartementet innen utgangen av mars 2026.

Etter at prosjektene for havvind og maritim er avsluttet vil arbeidet med å fremme eksport fra disse sektorene ivaretas gjennom virkemiddelapparatets eksisterende bevilgninger og virkemidler. Prosjektstyrene som er oppnevnt for satsingene vil etter overlevering av sluttrapport avvikles. Innovasjon Norge bes om å etablere referansegrupper for sektorene havvind og maritim som kan bidra til å videreføre næringslivets involvering i arbeidet med å fremme eksport fra disse næringene.

Gjennomføringen av eksportsatsingene skal sees i sammenheng med Innovasjon Norges øvrige oppdrag med å fremme eksport og internasjonalisering av norsk næringsliv.

Regjeringens eksportsatsing for helsenæringen

Nærings- og fiskeridepartementet gir for 2026 et oppdrag til Innovasjon Norge med en totalramme på 13 mill. kroner til å gjennomføre tiltak i regjeringens eksportsatsing for helsenæringen. Tiltakene i eksportsatsingen er tidsavgrensede prosjekter som skal gjennomføres over tre år og satsingen innen helse går nå inn i sitt siste implementeringsår.

Midlene skal benyttes til å gjennomføres felles eksportfremstøt mot viktige markeder, herunder eksportfremstøt med bunting av digitale produkter, i tett samarbeid med

næringslivet. Videre skal midlene benyttes til å utvikle en markedsføringsstrategi for helsenæringen, og til å utvikle felles profilerings- og merkevareverktøy for helsenæringen. Videre skal midlene benyttes til å styrke Invest in Norway-funksjonen for å tiltrekke utenlandske investeringer til helsenæringen i Norge. Innovasjon Norge gis videre i oppdrag å måle helsenæringens eksportutvikling og effekt av satsingen.

Nærings- og fiskeridepartementet har oppnevnt et prosjektstyre for eksportsatsingen. Innovasjon Norge har sekretariatsfunksjonen for prosjektstyret og skal benytte dette for å bidra til en vellykket gjennomføring av satsingen.

Regjeringens eksportsatsing for vareproduksjon og design

Nærings- og fiskeridepartementet gir for 2026 et oppdrag til Innovasjon Norge med en totalramme på 13 mill. kroner til å gjennomføre tiltak i regjeringens eksportsatsing for vareproduksjon og design. Tiltakene i eksportsatsingen er tidsavgrensede prosjekter som skal gjennomføres over tre år og satsingen innen vareproduksjon og design går nå inn i sitt siste implementeringsår.

Midlene skal benyttes til å styrke Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse og å gjennomføre felles eksportfremstøt mot viktige markeder for å fremme bedrifter innen vareproduksjon og design. Videre skal midlene benyttes til å etablere et eksportprogram for bedrifter innen vareproduksjon og design, og etablere et utviklingsprogram i strategisk posisjonering og merkevarebygging. Innovasjon Norge gis i tillegg i oppdrag å måle næringens eksportutvikling og effekt av satsingen. Satsingen skal gjennomføres i tett samarbeid med næringslivet.

Nærings- og fiskeridepartementet har oppnevnt et prosjektstyre for eksportsatsingen. Innovasjon Norge har sekretariatsfunksjonen for prosjektstyret og skal benytte dette for å bidra til en vellykket gjennomføring av satsingen.

Merkeordningen «Made in Norway»

Som et tiltak i eksportreformen «Hele Norge eksporterer» har Innovasjon Norge etablert en ny nasjonal merkeordning – «Made in Norway». Ordningen gir eksportbedrifter med produksjon i Norge tilgang til et registrert merke som viser at produktet er «Made in Norway». Dette skal fremme norsk kvalitet internasjonalt og bidra til økt betalingsvillighet for norske bærekraftige løsninger, produkter og tjenester.

Ordning for eksportfremstøt

Gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» er det etablert en tilskuddsordning hvor bedrifter kan søke om tilskudd til å gjennomføre felles eksportfremstøt, herunder felles deltakelse og utstilling på messer. Nærings- og fiskeridepartementet oppfordrer til tett dialog med bransjeorganisasjoner og andre relevante aktører i dette arbeidet.

Næringslivets rolle i gjenoppbyggingen av Ukraina

Gjenoppbygging i Ukraina vil kreve deltakelse fra privat sektor. Innovasjon Norge skal bidra til å legge til rette for at norsk næringsliv kan delta i gjenoppbyggingen av Ukraina. Det øremerkes 4 mill. kroner til dette arbeidet i 2026. Som en del av sitt oppdrag vil Innovasjon Norge koordinere Team Norway-arbeidet med Ukraina, herunder arbeid med å posisjonere norske bedrifter opp mot relevante internasjonale finansieringsinstitusjoner.

Eksportprogrammer

Kompetanseprogrammene for eksport skal være etterspørselsdrevet og utvikles i tett dialog med næringslivet. Vi oppfordrer til tett samarbeid med andre virkemiddelaktører der det er relevant. Programmene som iverksettes, må sees i sammenheng med de strategiske eksportfremmesatsingene og andre relevante tiltak som iverksettes gjennom Hele Norge eksporterer.

Eksportrådgivning, handelsteknisk rådgivning og kompetanse

Innovasjon Norge skal yte rådgivnings- og kompetansetjenester knyttet til eksport og internasjonalisering. Selskapet skal gi innsikt og kunnskap om internasjonale markeds- og konkurranseforhold og markedsmuligheter som kan bidra til økt eksport fra norsk næringsliv.

Tilrettelegging ved delegasjonsbesøk til og fra utlandet

Delegasjonsbesøk representerer en strategisk mulighet for Norge til å tiltrekke seg utenlandske investeringer og promotere norsk næringsliv og norske leverandører i utlandet. På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet skal Innovasjon Norge bidra med faglige innspill, koordinere deltakende aktører og være ansvarlig for gjennomføringen av næringslivsprogram for Nærings- og fiskeridepartementet og ved norske stats- og offisielle besøk til utlandet, når næringslivsprogram inngår som en del av disse besøkene. Det samme gjelder ved kronprinsparets, statsministerens og regjeringsmedlemmers offisielle besøk til utlandet. Næringslivsdelegasjoner innrettes basert på felles interesser med aktørene i besøkslandet. Innovasjon Norge kan på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet få tilsvarende oppgaver ved innkommende besøk.

Nærings- og fiskeridepartementet dekker inntil 50 prosent av de arrangementstekniske kostnadene ved næringslivsprogram i forbindelse med utgående besøk.

Innovasjon Norge har i 2025 etablert en strategisk tilnærming og system for mottak av innkommende delegasjoner, og oppfordres til å benytte dette i tett samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet og norsk næringsliv.

Samarbeid med utenriksstjenesten

Som viktige aktører i Team Norway er det vesentlig med et godt og utfyllende samarbeid mellom Innovasjon Norge og utenriksstasjonene i land hvor begge er til stede. Team Norway-samarbeidet er gjeldende også i land hvor Innovasjon Norge ikke er til stede. I slike tilfeller skal Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo bistå utenriksstasjonene med råd og veiledning om hvordan de best kan tilrettelegge for norsk næringsliv ved behov.

Industriell deltakelse ved forsvarsanskaffelser

Innovasjon Norge skal legge til rette for deltakelse fra norsk næringsliv ved forsvarsanskaffelser.

Enterprise Europe Network (EEN)

Innovasjon Norges rolle som kontaktpunkt for Enterprise Europe Network (EEN) videreføres i 2026. EEN skal bistå bedrifter, tjenesteytere og -mottakere til å utnytte mulighetene i det indre marked. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norske bedrifter til å utnytte den norske deltakelsen i relevante EU-programmer.

SMB-kontaktpunkt i forbindelse med handelsavtalen med Storbritannia

Handelsavtalen mellom Norge, Island, Liechtenstein og Storbritannia trådte i kraft 1. september 2022. Avtalen har et eget SMB-kapittel som legger opp til etablering av et eget SMB-kontaktpunkt i Norge som skal samarbeide med tilsvarende kontaktpunkt i Storbritannia om å ta hensyn til SMBs spesielle behov ved gjennomføringen av avtalen og vurdere måter å øke handels- og investeringsmulighetene for SMB. Som kontaktpunkt skal Innovasjon Norge drifte en dedikert nettside på engelsk og norsk med informasjon om frihandelsavtalen og hva den betyr for SMB. Nettsiden skal også inkludere lenker til relevante norske myndigheter samt en lenke til tilsvarende informasjon publisert av Storbritannias SMB-kontaktpunkt.

Sikkerhet for norske selskaper i utlandet

Innovasjon Norge skal, som en del av oppdraget om å gi rådgivning og formidling om forretningsmuligheter i utlandet, informere norske selskaper om viktigheten av å foreta risikovurderinger og henvise selskapene til Utenriksdepartementet for nærmere veiledning.

Immaterielle verdier

Innovasjon Norge skal bidra til økt kunnskap og bevissthet om beskyttelse og kommersiell utnyttelse av immaterielle verdier blant gründere og små og mellomstore bedrifter. Innovasjon Norge skal gjennom å tilby kompetansetjenester gjøre bedriftene i stand til å ta bedre beslutninger knyttet til immaterielle verdier i sine innovasjonsprosesser, og styrke sin konkurransevne internasjonalt. Innovasjon Norge skal ha et godt samarbeid med Patentstyret og andre aktuelle offentlige og private aktører på området.

Invest in Norway

Det videreføres en øremerking på 10 mill. kroner til Invest in Norway-funksjonen i 2026. I tillegg øremerkes 3 mill. kroner til Invest in Norway gjennom regjeringens datasenterstrategi, for å styrke arbeidet med å legge til rette for investeringer i databasert verdiskaping og datasentre i Norge, som bidrar til samlet verdiskaping, økt sikkerhet og ivaretagelse av norske interesser. Innovasjon Norge prioriterer selv eventuelt midler til funksjonen ut over disse øremerkingene.

Invest in Norway-funksjonen skal tilrettelegge for internasjonale investeringer i Norge og posisjonere Norge som et attraktivt land for investorer og talenter. Innovasjon Norge skal samarbeide med regionale aktører og andre virkemiddelaktører i dette arbeidet.

EU-programmer og IPCEI

Innovasjon Norge har ansvar for oppfølging av flere EU-programmer under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde: Horisont Europa, SMB-pilaren/COSME i Indre Markedsprogrammet og InvestEU. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norsk næringsliv til å delta i disse programmene og medvirke til at norske bedrifter får uttelling. Programmene skal samspille, og Innovasjon Norge må se formål og mobilisering til programmene i sammenheng. Innovasjon Norge skal også legge til rette for synergier og samspill med relevante nasjonale virkemidler på eget ansvarsområde og med andre relevante EU-programmer under flere departementers ansvarsområder.

Mobilisering og støtte til deltakelse i nevnte EU-programmer krever et tett og godt samarbeid mellom Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Departementet forutsetter at dette samarbeidet videreføres i 2026 innenfor tilgjengelige rammer, både nasjonalt og i Brussel. Videre skal Innovasjon Norge og Forskningsrådet følge opp det nasjonale støtteapparatet for Horisont Europa i tråd med strategien for norsk deltakelse i Horisont Europa og det europeiske forskningsområdet. Innovasjon Norge skal, i samarbeid med Forskningsrådet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og øvrige virkemiddelaktører, sikre at næringsliv og fagmiljøer får informasjon og veiledning om synergier mellom Horisont Europa og andre EU-programmer.

NFD viser til brev av 19. desember 2025 med oppdrag til Innovasjon Norge om, i samarbeid med Forskningsrådet, å gi vurderinger om nytten av deltakelse i inneværende periode, med særlig vekt på næringslivets behov.

Innovasjon Norge har rollen som koordinator for IPCEI-initiativ. Koordinatorrollen omfatter et førstelinjeansvar for å fange opp nye IPCEI-initiativ og vurdere potensialet for ev. norsk deltakelse, i samarbeid med andre berørte virkemiddelaktører. Rollen innebærer både å varsle nasjonale beslutningstakere om nye IPCEI-initiativ på et tidlig stadium og gi en første vurdering av hvilken sektormyndighet initiativet sorterer inn under og om Norge bør delta på initiativet. En slik vurdering må utarbeides i samråd med berørte virkemiddelaktører og beskrive i hvilken grad initiativet bygger opp under nasjonale prioriteringer og hvorvidt Norge har nasjonale aktører og prosjekter som kan passe inn i det enkelte initiativet.

Det settes av om lag 42 mill. kroner i 2026 til mobiliseringsmidler og arbeidet med EU-programmene InvestEU, SMB-pilaren/COSME, Horisont Europa samt IPCEI. Beløpet som er satt av for 2026 inkluderer eventuelle overførbare midler fra tilsvarende oppdrag fra tidligere år. Finansiering av programmet EU-rådgiver i klynge, kan også finansieres over post 71.

Nasjonalt kontaktpunkt for eierskapsgaranti

Innovasjon Norge er oppnevnt som et nasjonalt kontaktpunkt for vurdering og godkjenning av «eierskapsgaranti» for deltakere i enkelte utlysninger under EU programmene; Horisont Europa (HEU), Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL) og Det europeiske forsvarfondet (EDF). Det er EU-kommisjonen som vil melde inn saker hvor det er behov for en slik eierskapsgaranti. Omfanget av oppgaven er usikkert, men det forventes få saker. Selskapet

skal holde departementet løpende orientert om oppgavemengden, og gi departementet status over påløpte kostnader og estimat for ressursbehov fremover.

Deler av bevilgningen på post 74 overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71 og 76

Innovasjon Norge skal fortsette å videreutvikle Grønn plattform i samarbeid med Forskningsrådet, Siva og Enova. I 2026 skal Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva sammen gjennomføre en ny utlysning av treårige prosjekter for perioden 2026-2028. Utlysningsrammen er på totalt 644,5 mill. kroner, hvorav 290 mill. kroner forvaltes av Innovasjon Norge. Aktørene skal tilrettelegge for dialog med relevante myndigheter om ev. regulatoriske barrierer eller standardiseringsbehov som avdekkes gjennom prosjektoppfølgningen.

Det er bevilget 311,4 mill. kroner til Grønn plattform over Innovasjon Norges budsjett i 2026. Bevilgningen skal dekke forventede utbetalinger av tilsagn under ordningen i 2026, hovedsakelig fra tidligere års utlysninger som fortsatt ikke vil være utbetalt ved utgangen av 2025. Videre foreslås det at tilsagnsfullmakten under ordningen settes til 700 mill. kroner i 2026. Fullmakten skal både dekke nye tilsagn knyttet til utlysningen i 2026 og tidligere års tilsagn som ikke antas å være utbetalt innen utgangen av 2026.

Departementet har igangsatt en evaluering av Grønn plattform. Innovasjon Norge skal bidra i evalueringsarbeidet ved behov.

Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Målgruppen er bedrifter i hele landet som skal igangsette pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. Innovasjon Norge skal ha et kompetansemiljø innenfor miljøteknologi, bl.a. for å veilede søkere i det samlede tilbudet av virkemidler med relevans for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi. Prosjektene skal være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og bidraget fra Innovasjon Norge skal være utløsende for prosjektene.

Det er for 2026 bevilget 351,5 mill. kroner over posten. En nødvendig del av bevilgningen må benyttes til å dekke tilsagn gitt innenfor rammen av tilsagnsfullmakten fra tidligere år, som ikke er utbetalt innen utgangen av 2025. Bevilgningen er redusert med 72,3 mill. kroner, og det vil derfor være ingen eller svært få tilgjengelige midler til nye tilsagn under ordningen i 2026. Det foreslås at tilsagnsfullmakten under ordningen settes til 645 mill. kroner i 2026. Utnyttelse av tilsagnsfullmakten begrenses av at de årlige utbetalingene over tid skal være lik bevilgningsnivået på posten.

Ordningen skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS avtalen, jf. GBER artikkel 1-9 og artikkel 17, 18, 22, 25, 28, 29, 31, 36, 41, 47 og 49.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning

Formålet med Innovasjon Norges låneordninger er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 1 om flere gode gründere og delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Bevilgningen på 65,85 mrd. kroner skal dekke Innovasjon Norges brutto innlån for låneordningene i 2026, inkludert refinansiering av tidligere opptatte innlån. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endring av budsjettet våren eller høsten 2026 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge. Innovasjon Norge skal, som tidligere, holde låneordningene regnskapsmessig atskilt og rapportere om ordningene separat. Transaksjonene utgifts- og inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 52 Tilbakeføring av tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslipp

Det skal tilbakeføres 176 mill. kroner til statskassa for ubenyttet del av tapsavsetning til Låneordning for lav- og nullutslippsskip. Det vises til omtale av låneordningen over, og i Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S (2025-2026).

Kap. 5325, post 53 Tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler

Det skal tilbakeføres 91 mill. kroner til statskassen i midler for ubenyttet del av tapsavsetning til Låneordning for pakkereisearrangører, opprinnelig bevilget kap. 2421, post 52.

Kap 5325, post 54 Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering

Det skal tilbakeføres 300 mill. kroner til statskassa for ubenyttet tapsavsetning for ordningen Grønn industrifinansiering. Det vises til omtale av låneordningen over, og i Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S (2025-2026).

Kap. 5325, post 70 Låneprovisjoner

Det er bevilget 77 mill. kroner i låneprovisjoner. Provisjoner for 2025 innbetales etterskuddsvis av Innovasjon Norge til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 7694 05 18896. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2026. Dokumentasjon på beløpsstørrelse oversendes departementet i innspill til revidert budsjett 2026. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 90 Avdrag på utestående fordringer

Det er bevilget 64,5 mrd. kroner til avdrag på innlån fra statskassen for 2026. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2026 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge. Netto

innbetalinger, av både avdrag og renter, overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5325, post 92 Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag

Det er bevilget 22,4 mill. kroner i avdrag for 2026. Innbetalte avdrag inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2026 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 80 Renter på lån fra statskassen

Det er bevilget 720 mill. kroner i renter på lån fra statskassen for 2026. Beregning og innbetaling av renter skal følge tidligere etablert praksis, jf. omtale under kap. 2421, post 90. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2026 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

For landsdekkende risikolåneordninger (tidligere omtalt som innovasjonslåneordningen) skal Innovasjon Norge normalt oppnå positiv rentemargin etter dekning av administrasjonskostnader. Netto rentemargin for 2025 som skal innbetales etterskuddsvis i 2026, er budsjettet med 26 mill. kroner. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2026. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert budsjett våren 2026. Netto rentemargin skal overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5625, post 82 Låneordning for pakkereisearrangører – renter

Det foreslås en rentebevilgning på 0,4 mill. kroner. Innbetalte renter inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2026 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Overskytende overskudd ut over en egenkapitalandel på 10,5 pst. skal tilbakeføres til staten. For 2026 er det bevilget 75 mill. kroner. Når overskudd og egenkapitalandel er avklart i Innovasjon Norges årsregnskap for 2025, skal de overskytende midlene overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2026.

5 Administrative fellesføringer fra departementene

5.1 Forutsetninger og krav

Bevilgninger som er stilt til rådighet og ordninger som forvaltes på vegne av staten, skal disponeres i samsvar med statens økonomiregelverk og i tråd med statsstøtteregelverket. Nærmere og mer detaljerte retningslinjer for disponering av midlene, omtale av mål, kriterier for måloppnåelse, tildelingskriterier og beregningsregler, oppfølging, kontroll, evaluering m.m. er gitt i regelverk for den enkelte ordning og i postomtale i Prop. 1 S.

Vedrørende administrasjons- og gjennomføringskostnader for aktivitetene vises det til bestemmelser i vedtektene og i lov om Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge har ansvar for å planlegge virksomheten i 2026 slik at de statlige bevilgningene strekker til for hele budsjetterminen. Det skal ikke foretas disposisjoner i løpet av 2026 som gjør det nødvendig å fremme forslag om tilleggsbevilgninger. Budsjettforslag som fremmes utenom fristene, kan ikke påregnes behandlet.

Eventuelle nye oppdrag skal vurderes opp mot fastsatte kriterier for god virkemiddelbruk.¹

I samsvar med Bevilgningsreglementet § 10 og lov om Riksrevisjonen § 12, tas det forbehold om adgang for departementene og Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at bevilgningene benyttes etter forutsetningene.

Bedriftsrettet støtte skal registreres i Registeret for offentlig støtte, etter gjeldende regler.

EØS-finansieringsordningene

For programperioden 2021–2028, med prosjektgjennomføring frem til og med 2032, er Innovasjon Norge tillagt oppgaver innenfor programmene for næringsutvikling og innovasjon i seks mottakerland. Innovasjon Norge skal i tillegg fortsette å bidra i dialogen med Utenriksdepartementet (UD), Financial Mechanism Office (FMO) og nasjonale programoperatørene om utforming av relevante programmer i ytterligere tre mottakerland. Innovasjon Norges rolle og oppgaver er regulert gjennom avtaler med UD og FMO samt forordningen om EØS-midlene.

I sitt arbeid skal Innovasjon Norge gi innspill og gjennomføre oppdragene med sikte på å realisere synergier som ivaretar interessene til norsk næringsliv. Videre skal Innovasjon Norge vurdere hvordan aktiviteter, partnerskap og resultater fra EØS-programmene kan være relevante for andre av Innovasjon Norges programmer, og gjensidig hvordan disse programmene kan dra nytte av EØS-ordningene.

Distriktsmandatet

Innovasjon Norge har en viktig rolle i å legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i regioner og distrikter. I denne rollen inngår Innovasjon Norges innsats med å bidra i utviklingen og gjennomføringen av regionale planer og strategier, og fremme regional

¹ Jf. Meld. St. 22 (2011-2012) s. 116.

næringsutvikling i strategisk samhandling med fylkeskommunene. Departementet ber Innovasjon Norge vektlegge innsatsen for næringslivet i distriktene utfra både regionale og nasjonale oppdrag som gis selskapet.

Samarbeid mellom virkemiddelaktørene

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser er det viktig med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene innenfor det norske innovasjonssystemet. Innovasjon Norge, Siva, Norges forskningsråd, Eksportfinansiering Norge, Patentstyret, Design og arkitektur Norge (DOGA), Investinor, Nysnø klimainvesteringer, Enova og Gassnova er alle, på hver sine måter, viktige aktører i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst i norsk næringsliv. Innovasjon Norge skal arbeide sammen med Standard Norge om å opplyse om standardiserings-prosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, og bidra til økt kunnskap og kompetanse om bruk av standarder og standardisering blant annet ved å formidle kurs om standardiseringsarbeid i Innovasjon Norges kompetansesenter. Videre bør Innovasjon Norge også ha dialog med Norsk akkreditering for å synliggjøre fordelene ved at bedrifter akkrediterer varer og tjenester.

Departementet ber virkemiddelaktørene organisere samarbeidet seg imellom på en måte som resulterer i tydelige og samkjørte virksomheter, som utøver sine respektive roller i et godt samspill, og på en slik måte at de ulike virkemidlene utfyller hverandre på en best mulig måte. Dette omfatter også samarbeid for utnyttning av offentlig finansiert infrastruktur for forskning og innovasjon inkludert testområde hav. I den grad det er uklarheter om rolledelingen ber departementet om å bli orientert.

Samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Utenriksdepartementet legger føringer for samarbeidet med utenriktjenesten.

Innovasjon Norge skal til enhver tid ha den sektor- og markedskompetanse som er nødvendig for å nå sine mål og fremstå som en kompetent og effektiv organisasjon, og utnytte sektorkompetansen hos andre offentlige eller offentlig støttede organisasjoner.

Brukerbetaling

Innovasjon Norge skal som hovedregel ikke tilby brukerbetalte tjenester som er i direkte eller indirekte konkurranse med private aktører. I den grad Innovasjon Norge tilbyr slike tjenester må dette begrunnes særskilt og prisen Innovasjon Norge tar må gjenspeile de reelle kostnadene.

Kommunikasjonsarbeid

Kommunikasjonsarbeidet skal være basert på statlig kommunikasjonspolitikk. Innovasjon Norge skal bidra til en aktiv profilering i media. Innovasjon Norge skal bruke et enkelt språk. Det skal være løpende kontakt mellom kommunikasjonsseksjonen i Innovasjon Norge og departementet. Departementet skal varsles tidlig om saker som kan få stor oppmerksomhet i media. Departementet skal få mulighet til å profilere Innovasjon Norges gode resultater og saker.

Mangfold og likestilling

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet for at likestillings- og mangfoldsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Innovasjon Norge.

5.2 Administrative forhold

Innovasjon Norges saksbehandling skal både ivareta kundenes behov for raske tilbakemeldinger, og kravet om forsvarlig saksbehandling.

Unødvendig kompliserte søknadsprosesser og rapporteringskrav skal unngås.

5.3 Rapportering og evaluering

Innovasjon Norge har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, avklart rapporteringsformat og vedlagte rapporteringskalender som er felles for Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Utenriksdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Energidepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, og Samferdselsdepartementet, Forsvarsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Rapporteringskalenderen gir en oversikt over de rapportene som er påkrevd i henhold til oppdragsbrevene fra departementene. Innovasjon Norge skal legge stor vekt på presis rapportering og må sørge for at fristene overholdes. Aktuelle departementer skal varsles snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå ikke kan overholdes.

De samlede administrasjons- og gjennomføringskostnader skal rapporteres for den enkelte ordning. Også for de selvfinansierende ordningene skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader fremgå.

Evaluering

Innovasjon Norge skal rapportere på effekter av egen virksomhet gjennom resultater fra MRS-systemet, kundeeffektundersøkelser og evalueringer. Det er viktig at Innovasjon Norge gjennomfører evalueringer av satsinger og programmer. Kravet til evalueringer er forankret i økonomireglementet (§ 16) og er en viktig del av arbeidet med å korrigere innretning, omfang mv. på tiltakene. Oppdragsgivende departement må involveres tidlig i prosessen, for å ha mulighet til å delta i utformingen av evalueringene og/eller sitte i referansegruppe. Videre må oppdragsgivende departement bli informert om hovedresultater fra evalueringene og hvordan Innovasjon Norge vurderer dem og planlegger å følge dem opp.

Vi ser fram til videre dialog med Innovasjon Norge om selskapets arbeid med å utføre oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Vedlegg:
Rapporteringskalender 2026

Med hilsen

Eirik Annexstad (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jesper Haave Austrheim
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Design og arkitektur Norge
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet
Energidepartementet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Investinor AS
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Norges forskningsråd
Patentstyret
Riksrevisjonen
Samferdselsdepartementet
Siva – selskapet for industrivekst SF
Utenriksdepartementet

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4482-

5. januar 2026

Oppdragsbrev til Innovasjon Norge for 2026

Helse- og omsorgsdepartementet viser til Prop. 1 S (2025-2026) Helse- og omsorgsdepartementet og Innst.11 S (2025-2026).

Det stilles i dette oppdragsbrevet midler til rådighet og gis overordnede rammer for Innovasjon Norges arbeid med å videreføre akseleratorprogrammet for helseinnovasjon i Innovasjon Norge.

1. Oversikt over bevilgning stilt til disposisjon for 2026

Kap. 781	Forsøk og utvikling mv.	(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Budsjett 2026
79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	4 000

Departementet viser til de administrative føringene i oppdragsbrevet til Innovasjon Norge fra Nærings- og fiskeridepartementet for 2026.

2. Mål for Innovasjon Norge

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Departementet henviser til oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

3. Departementets prioritering for 2026

Næringslivet spiller en sentral rolle i «Regjeringens plan for Norge» og er viktig i arbeidet med å realisere regjeringens helsepolitiske mål. Dette fremgår blant annet i Veikart for helsenæringen som ble lagt frem i 2023. Veikartet inneholder en rekke tiltak som skal legge til rette for et godt samarbeid mellom den offentlige helse- og omsorgstjenesten og

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Spesialisthelsetjenesteavdelingen

Saksbehandler
Hjørdis Møller
Sandborg
22 24 84 90

næringslivet, og bidra til å sikre gode rammebetingelser for virksomheter som utvikler og leverer varer og tjenester som helse- og omsorgstjenesten har behov for.

3.1 Formålet med tildelingen

Det er bevilget 4 mill. kroner til videreføring av akseleratorprogrammet for helseinnovasjon i Innovasjon Norge. Programmet skal bidra til å utløse potensialet som ligger i næringslivets utvikling av løsninger for å møte helsesektorens utfordringer. Løsninger rettet inn mot personellbesparende innovasjoner i helse- og omsorgstjenesten er særlig et prioritert område. Programmet er en del av oppfølgingen av Veikart for helsenæringen, Nasjonal helse- og samhandlingsplan og Eksportsatsingen for helseindustri.

4. Nærmere om oppdraget

Akseleratorprogrammet skal bidra til å øke kompetansen og koble aktører for å utvikle, skalere og ta i bruk særlig løsninger knyttet til helseteknologi og digitalisering. Dette skal gjøres gjennom en felles koordinert koblingsfunksjon med tett dialog med offentlige helse- og omsorgstjenestens om deres definerte behov og virkemiddelapparatet, helseklyngene og helsenæringen (helsearena). Målet med satsingen er å bidra til raskere utvikling og implementering av brukerdrevne og skalerbare teknologiske løsninger som møter tjenestenes behov både nasjonalt og gjennom eksport. Innovasjon Norge kan her eksempelvis gjøres seg kjent med [Lighthouse Life Science | Healthcare Denmark](#).

Framtidige finansieringsbehov for programmet behandles som del av de ordinære budsjettprosessene.

5. Utbetaling

Departementet utbetaler årets bevilgning i én termin innen 1. februar 2026. Midlene skal utbetales til Innovasjon Norges konto: 8200.01.43495 i DNB.

6. Disponering av midler

Midlene til Innovasjon Norge blir gitt som tilskudd uten krav om tilbakebetaling (rundsumtilskudd). Eventuell omdisponering av ubrukte midler må godkjennes av Helse- og omsorgsdepartementet.

Innovasjon Norge skal forvalte midlene i henhold til Regelverk for økonomistyring i staten og statsstøtteregelverket.

7. Administrative fellesføringer fra departementene

Departementet viser til Nærings- og fiskeridepartementets oppdragsbrev til Innovasjon Norge.

8. Departementsspesifikke administrative føringer

8.1 Administrasjon og gjennomføringskostnader

Kostnadene knyttet til gjennomføring av oppdraget dekkes innenfor bevilgningen som stilles til rådighet for Innovasjon Norge.

8.2 Rapportering og resultatoppfølging

Felles rapporteringskalender følger som vedlegg til oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet. Innholdet i oppdragsgiverrapporten skal være en kort redegjørelse for bruken av tildelte midler. Rapportering skal være skriftlig og sendes i kopi Helse- og omsorgsdepartementet.

8.3 Styringsdialog

Det skal gjennomføres ett årlig styringsdialogsmøte mellom departementet og Innovasjon Norge. I tillegg kan legges det opp til et halvårlig uformelt møte.

Med hilsen

Maiken Engelstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Hjørdis Møller Sandborg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Nærings- og fiskeridepartementet
Helse Sør-Øst RHF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Vest RHF
Helse Nord RHF
Helsedirektoratet
Norges forskningsråd

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/51-39

22. desember 2025

Oppdragsbrev Innovasjon Norge 2026

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2025–2026) for Kommunal- og distriktsdepartementet (heretter omtalt som Prop. 1 S), jf. Innst. 16 S (2025–2026) vedtatt 16. desember 2025 og Prop. 1 S (2025–2026) for Nærings- og fiskeridepartementet, jf. Innst. 8 S (2025-2026) vedtatt 19.12.2025.

Kommunal- og distriktsdepartementet (heretter departementet) delegerer i dette brevet forvaltningen av rammen til Innovasjon Norge for 2026. Brevet fastsetter også kravene departementet har til Innovasjon Norge.

Departementet ber Innovasjon Norge ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

OVERSIKT OVER BEVILGNINGER STILT TIL DISPOSISJON FOR 2026

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Innovasjon Norge følgende rammer i 2026:

Post	Betegnelse	Budsjett 2026 (tusen kroner)
Kap. 553, post 65	Omstilling	13 000
Sum kap. 553		13 000

Departementet viser til de administrative føringene i oppdragsbrevet til Innovasjon Norge fra Nærings- og fiskeridepartementet for 2026 og forskrifter og retningslinjer for postene.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Regionalpolitisk
avdeling

Saksbehandler
Malene Tonheim
22 24 70 44

MÅL FOR INNOVASJON NORGE

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Departementet henviser til oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

DEPARTEMENTETS PRIORITERINGER FOR 2026

Mål for distrikts- og regionalpolitikken

Regjeringas mål for distrikts- og regionalpolitikken er at folk skal kunne leve et godt liv i hele Norge, at alle lokalsamfunn skal ha rom for utvikling og verdiskaping, og at folketallet skal øke i distriktskommuner.

Programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk er en målretta innsats mot strategisk viktige områder, der utfordringene ikke kan løses av sektorpolitisk innsats alene.

Midlene over programkategorien er øremerket økonomiske virkemidler for å medvirke til å realisere de nasjonale distrikts- og regionalpolitiske målene.

Målene for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk er:

1. Næringsutvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikter
2. Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene
3. Styrket utviklingskapasitet og velfungerende tjenestetilbud i distriktene

Oppdraget til Innovasjon Norge skal bidra til oppnåelse av mål 1.

Samarbeid mellom virkemiddelapparatet og fylkeskommunene

Fylkeskommunene har det ledende ansvaret for å utforme regionale strategier for utvikling, og å utvikle, samordne og følge opp regionale mål for utvikling i sitt fylke. Dette innebærer at fylkeskommunene skal mobilisere og samordne lokale og regionale aktører som er viktige for regional utvikling, slik at den samlede innsatsen medvirker til at utviklingen i fylket går i ønsket retning.

Innovasjon Norge skal forvalte virkemidler for regional næringsutvikling i tråd med gjeldende retningslinjer og programplaner. Fylkeskommunen gir Innovasjon Norge oppdrag for disse virkemidlene. Fylkeskommunene har ansvaret for styringsdialogen med Innovasjon Norge for de fylkeskommunale oppdragene. Dette omfatter dialog om resultater, måloppnåelse og effektivitet innenfor den enkelte ordning.

Departementet viser til retningslinjene for kap. 553, post 61 for nærmere beskrivelse av det regionale oppdraget. Oversikt over de totale bevilgningene over postene til fylkeskommunene, og fordelingen mellom dem, finnes i vedlegg 2.

Departementet forventer at fylkeskommunene, Siva, Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd har et godt samarbeid om mål og strategier for næringsutvikling, og at det regionale partnerskapet har en aktiv rolle. Samarbeidet skal gi en klar arbeidsdeling mellom aktørene og skape en god regional infrastruktur for innovasjon. Departementet støtter opp

om samarbeidsavtalene som er inngått mellom fylkeskommuner og virkemiddelaktørene på fylkesnivå.

1. april 2026 overføres forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet fra Siva til Innovasjon Norge. Dette inkluderer overføring av ansatte. Etter overføringen vil alle oppdrag under kap. 553 post 61 forvaltes av Innovasjon Norge. Oppdrag for tildelingen gis som før av fylkeskommunene. Siden overføringen først skjer 1. april vil oppdragene for næringshage- og inkubasjonsprogrammet for 2026 sendes fra fylkeskommunene til Siva som tidligere, med Innovasjon Norge i kopi. Programmene tar med seg oppdragene, føringene og retningslinjene over til Innovasjon Norge.

Flere kvinnelige entreprenører og flere kvinner i ledelse og styrer

Departementet ber Innovasjon Norge fortsette å bidra til flere kvinnelige entreprenører og flere kvinner i ledelse og styrer.

OPPGAVER UNDER PROGRAMKATEGORI 13.50

Kap. 553, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer

Departementet tildeler 13 mill. kroner til Innovasjon Norge for rollen som nasjonalt kompetanseorgan for lokalt og regionalt omstillingsarbeid. Rollen som kompetanseorgan gjelder ordningene:

Tilskudd til kommuner med langvarig nedgang i befolkning og sysselsetting av særlig omfattende grad

Mål for ordningen er å styrke kommunene sin kapasitet til å håndtere situasjonen og økt attraktivitet for bosetning og næringsliv.

Tilskudd til omstilling i kommuner eller regioner med vesentlig fall i sysselsetting over relativt kort tid

Mål for ordningen er å styrke næringsgrunnet og bidra til etablering av nye arbeidsplasser i kommuner eller regioner som opplever vesentlig nedgang i sysselsettingen over relativt kort tid.

Regelverk for tilskuddsordningene er fastsatt i forskrift: [Forskrift om tilskuddsordninger til omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer - Lovdata.](#)

Innovasjon Norge skal på oppdrag fra fylkeskommunene bistå omstillingsprogrammene med råd, virkemidler, veiledning og kvalitetssikring. I tillegg skal Innovasjon Norge utvikle arbeidsfeltet, slik at verktøyene er relevante for de ulike målgruppene, og bestille og finansiere sluttevalueringer av programmene. Innovasjon Norge skal sikre læring- og erfaringsoverføring på tvers av alle omstillingsområder og fylkeskommuner. Innovasjon Norge håndterer også rammeavtaler med erfarne konsulenter som kommunene kan bruke, og medfinansierer verktøy.

Fylkeskommunen har ansvaret for omstillingsarbeidet i eget fylke og forvalter tilskuddsordningene. I omstillingsarbeidet er det viktig at fylkeskommunene, Innovasjon Norge og omstillingskommunene samarbeider aktivt. Departementet forventer at Innovasjon Norge, sammen med fylkeskommunene, er aktive støttespillere og pådrivere for kommuner som har omstillingsprogram. Innovasjon Norge skal bidra med sin kompetanse og erfaring i alle faser av arbeidet.

For ordningen Langvarig nedgang i befolkning og sysselsetting av særlig omfattende grad er kriteriene for måloppnåelse økt utviklingsevne i kommunen og økt attraktivitet for bosetting og attraktivitet for næringsliv. For ordningen Vesentlig fall i sysselsetting over relativt kort tid er kriteriene for måloppnåelse styrket utviklingsevne i området i løpet av omstillingsperioden, og tallet på arbeidsplasser som blir etablert eller sikret.

For begge ordningene er mål om varig utviklingsevne løftet. I 2024 var Innovasjon Norge og Telemark og Innlandet fylkeskommuner prosjekteiere for pilotprosjektet «Omstillingskommunenes utviklingsevne». Prosjektet utviklet, prøvde ut og evaluerte ulike verktøy for å måle og forbedre utviklingsevne i omstillingskommuner. Innovasjon Norge har innarbeidet dette i verktøy og maler for omstillingsordningene. Nye arbeidsformer og verktøy må testes ut og videreutvikles, og departementet ønsker dialog med Innovasjon Norge om videre utvikling av verktøy og muligheter for rapportering.

Måloppnåelse blir vurdert gjennom evaluering av det enkelte omstillingsprogrammet etter omstillingsperioden.

UTBETALING

Departementet overfører midler i to terminer hvert år. Midlene blir overført til samme konto som foregående år, med mindre Innovasjon Norge gir beskjed om noe annet.

DISPONERING AV MIDLER

Midler til Innovasjon Norge blir gitt som tilskudd uten krav om tilbakebetaling (rundsumtilskudd). Innovasjon Norge får fullmakt til selv å fastsette hvilket år tilsagn skal gjelde for, hvor lenge tilsagnet skal gjelde, og til å behandle søknader om forlenging av tilsagn. Omdisponering av ubrukte midler må godkjennes av departementet.

Midler som står igjen under tidligere poster på kap. 550, 551, 552 og 553 skal brukes i tråd med opprinnelig formål vedtatt av Stortinget. Opprinnelig formål er omtalt i oppdragsbrev og retningslinjer for postenes siste år i statsbudsjettet, og i Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler (se lovdata). Innovasjon Norge rapporterer på forbruk på tidligere poster. Administrasjonskostnader inngår i rammene på vanlige måte, også for tidligere poster.

Akkumulerte kundemidler på konto for kap. 553, post 61 fra 2025 benyttes ikke på næringshage- og inkubasjonsprogrammet i 2026.

Innovasjon Norge skal forvalte midlene i henhold til økonomiregelverket og statsstøtteregeverket.

ADMINISTRATIVE FELLESFØRINGER FRA DEPARTEMENTENE

Departementet henviser til oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet.

DEPARTEMENTSSPESIFIKKE ADMINISTRATIVE FØRINGER

Administrasjons og gjennomføringskostnader

For Innovasjon Norges oppdrag fra departementet skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader til forvaltningen av en ordning (tjenester/tiltak/program) dekkes innenfor rammene av ordningen. For oppdrag fra fylkeskommunene gjelder føringer i Prop. 1 S (2025–2026) og retningslinjene for kap. 553, post 61 (vedlegg 1).

Rapportering og resultatoppfølging

Felles rapporteringskalender følger som vedlegg til oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet. Rapportering på fellesfinansierte ordninger i årsrapporten kan framkomme av rapporteringen til Nærings- og fiskeridepartementet.

Som det fremkommer av felles rapporteringskalender ber KDD om en oversikt over bundne og ubundne tilsagn per 31.12 2025 for nåværende og tidligere ordninger på programkategori 13.50 forvaltet av Innovasjon Norge. KDD og Innovasjon Norge avtaler tidspunkt og format for leveranse.

Rapportering for post 553.61 følger fylkeskommunenes oppdragsbrev til Innovasjon Norge og felles rapporteringskalender fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Styringsdialog

Departementet og Innovasjon Norge avtaler format og tidspunkt for styringsdialogen i 2026.

Oppfølging av bærekraftsmålene

Norge har forpliktet seg til å følge opp de internasjonale bærekraftsmålene. Målene gjelder for alle deler av samfunnet. Innovasjon Norge er en viktig aktør i gjennomføring av regjeringens distrikts- og regionalpolitikk. Departementet er opptatt av at Innovasjon Norge fremmer bærekraft i arbeidet med næringsutvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikter.

Departementet viser også til hovedprinsippet for den grønne dreininga av det næringsretta virkemiddelapparatet, som er beskrevet nærmere i ordinært oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet for 2026.

Med hilsen

Kristin Marie Felde (e.f.)
ekspedisjonssjef

Malene Tonheim
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg (2):

Vedlegg 1: Retningslinjer for forvaltning av midler over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett kap. 553, post 61

Vedlegg 2: Fylkesfordeling kap. 553 for 2026

Kopi

Agder fylkeskommune
Akershus fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Innlandet fylkeskommune
Landbruks- og matdepartementet
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Nærings- og fiskeridepartementet
Oslo kommune
Riksrevisjonen
Rogaland fylkeskommune
Telemark fylkeskommune
Troms fylkeskommune
Trøndelag fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Vestland fylkeskommune
Østfold fylkeskommune

**RETNINGSLINJER FOR KAP 553, POST 61 OVER KOMMUNAL- OG
DISTRIKTSDEPARTEMENTETS BUDSJETT – MOBILISERENDE OG KVALIFISERENDE
NÆRINGSUTVIKLING
(Gjeldende fra 1. januar 2026)**

Kapitteloversikt

KAPITTEL 1. FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE.....	2
KAPITTEL 2. NÆRMERE OM BEVILGNINGEN OG ORDNINGENE PÅ POST 553.61.....	3
2.1 Virkemidlene forvaltet av Innovasjon Norge	3
2.2 Virkemidlene forvaltet av Siva	6
2.3 Særskilte oppdrag	9
2.4 Tapsfond for distriktsrettede risikolån og garantier	10
2.5 Begrensninger i hva det kan tildeles tilskudd til	10
KAPITTEL 3. ØVRIG REGELVERK FOR ORDNINGENE	11
3.1 Krav til programbeskrivelser.....	11
3.2 Krav til informasjon om ordningene	12
3.3 Søknadsbehandling og utbetaling	12
3.4 oppfølging og kontroll.....	13
KAPITTEL 4 NÆRMERE OM ROLLER OG ANSVAR.....	14
4.1 Fylkeskommunene	15
4.2 Innovasjon Norge og Siva	15
4.3 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	15
KAPITTEL 5. ADMINISTRASJONS- OG GJENNOMFØRINGSKOSTNADER.....	16
5.1 Definisjoner.....	16
5.2 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Innovasjon Norge.....	16
5.3 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Siva	17
5.4 Administrasjonskostnader i fylkeskommunene.....	17
KAPITTEL 6. OFFENTLIG STØTTE.....	17

KAPITTEL 1. FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE

Retningslinjene gjelder bevilgninger og virkemidlene under kap. 553, post 61 *Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling*. Virkemidlene er angitt i kapittel 2 i dokumentet.

Formålet med retningslinjene er tredelt. Retningslinjene skal for det første sørge for at forvaltningen av midlene og ordningene følger økonomiregelverket:

- Reglement for økonomistyring i staten § 8
- Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6, om utforming og forvaltning av tilskuddsordninger
- Bevilgningsreglementet § 5, § 9 og § 10

Dette innebærer at Kommunal- og distriktsdepartementet skal fastsette regelverk for tilskuddsordningene, i tråd med paragrafene og kapitlene nevnt over¹. Overordnede mål, kriterier og føringer for kap. 553, post 61 er gitt i Prop. 1 S (2025-2026) for Kommunal og distriktsdepartementet (heretter Prop. 1 S), men utdypes nærmere i dette dokumentet. Regelverket for ordningene er gjengitt i kapittel 2 og 3.

Retningslinjene skal videre operasjonalisere følgende føring fra Prop. 1 S: *Departementet har laga retningslinjer for posten i samråd med fylkeskommunane, Innovasjon Noreg og Siva, der oppgåvene og ansvarsområda til aktørane er omtalt.*

Dette innebærer utdypende tekst for:

- ✓ arbeidsdelingen mellom departementet, fylkeskommunene og virkemiddelaktørene i forvaltningen av posten
- ✓ administrasjons- og gjennomføringskostnader

Føringer om roller og administrasjonskostnader er gjengitt i kapittel 4 og 5.

Retningslinjene skal til sist presisere gjeldende regler for offentlig støtte ordningene er omfattet av. Kapittel 6 angir regelverket for offentlig støtte ordningene er omfattet av.

Retningslinjene kommer som vedlegg til årlige oppdragsbrev til fylkeskommunene og Innovasjon Norge, og orienteringsbrev til Siva fra departementet. Retningslinjene danner grunnlaget for virkemiddelaktørenes utarbeidelse av programbeskrivelser for ordningene.

For Innovasjon Norge gjelder lov om Innovasjon Norge, for Siva gjelder lov om statsforetak. Videre gjelder fellesføringer i oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet og selskapenes mål- og resultatstyringssystem.

Kommunal- og distriktsdepartementet omtales i disse retningslinjene som departementet. Med fylkeskommune menes også Oslo kommune. Kap. 553, post 61 omtales videre i dokumentet

¹ Formulert slik i kapittel 6.2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten: *Departementet skal fastsette et regelverk for tilskuddsordningen som regulerer hovedelementene som nevnt i pkt. 6.2.1 bokstav a til d, og eventuelt også bokstav e.*

som post 553.61.

KAPITTEL 2. NÆRMERE OM BEVILGNINGEN OG ORDNINGENE PÅ POST 553.61

Jf. Prop. 1 S forvaltes virkemidlene på post 553.61 av Innovasjon Norge og Siva, på oppdrag fra fylkeskommunene. Bevilgninger over post 553.61 kan kun gå til de anviste virkemidlene og formålene i kapittel 2.1, 2.2 og 2.3. Bevilgningene til virkemidlene inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader for virkemiddelaktørene, jf. kapittel 5. I tillegg til bevilgningene til virkemidlene kan fylkeskommunene, med midler over post 553.61, dekke inntil 100.000 kroner i kostnader for eget arbeid med oppdragsbrev og styringsdialog med Innovasjon Norge og Siva.

Forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet overføres fra Siva til Innovasjon Norge 1. april 2026. Dette inkluderer overføring av ansatte. Etter overføringen vil alle oppdrag under post 553.61 forvaltes av Innovasjon Norge. Oppdrag for tildelingen gis som før av fylkeskommunene. Siden overføringen først skjer 1. april vil oppdragene for næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet for 2026 sendes fra fylkeskommunene til Siva som tidligere, med Innovasjon Norge i kopi. Oppdrag, føringer og retningslinjer følger med programmene over til Innovasjon Norge.

Under følger operasjonalisering av mål og kriterier fra Prop. 1 S for virkemidlene på post 553.61, samt regler for tilskudd, lån og oppdrag til mobilisering. Merk at virkemiddelet *utviklingstilskudd for Finnmark* kun kan benyttes av Finnmark fylkeskommune.

2.1 Virkemidlene forvaltet av Innovasjon Norge

Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene

Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene inkluderer virkemidler for tilskudd og lån (listet opp under). Virkemidlene skal bidra til et verdiskapende næringsliv i områder med spredt bosetting og store avstander. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og entreprenører innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte².

Kriterier for måloppnåelse for alle virkemidlene er:

- ✓ verdiskaping
- ✓ sysselsetting
- ✓ nyskaping
- ✓ omstilling

Aktivitetsindikatorer for virkemidlene:

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ Antall, type og størrelse på prosjekter
- ✓ Addisjonalitet

² Virkeområdet for distriktpolitisk begrunnet investeringsstøtte er fastsatt av departementet og godkjent av ESA i henhold til EUs retningslinjer for regionalstøtte.

- ✓ Risikoprofil
- ✓ Kvinneandel
- ✓ Geografi

Tildelingskriterier

Bevilgningen kan kun brukes innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Innovasjon Norges bidrag skal avlaste risiko og være utløsende for at prosjektet blir gjennomført.

Nærmere om tildelingskriterier for de ulike virkemidlene:

Investeringsstilskudd kan gis til fysiske investeringer som for eksempel produksjonslokaler eller produksjonsutstyr. Målgruppen er primært små- og mellomstore bedrifter.

Bedriftsutviklingstilskudd kan gis til rådgivningstjenester, kompetansetiltak og tilskudd til forprosjekter. Fylkeskommunene kan velge om de vil gi en profil på tilskuddet i form av satsing på eksempelvis kvinner, gründere, kompetanse eller mobilisering til vekst og internasjonalisering. Bedriftsutviklingstilskudd gis primært til små og mellomstore bedrifter.

Distriktsrettet oppstartstilskudd kan kun innvilges til bedrifter som er registrert som foretak i Brønnøysundregisteret (har organisasjonsnummer) for mindre enn 3 år siden i markedsavklaringsfasen, og mindre enn 5 år siden i kommersialiseringsfasen. Tilskudd kan også gis til fellestiltak for grupper av etablerere, for eksempel etablererveiledning. De to viktigste tildelingskriteriene er at forretningsidéen/løsningen representerer noe vesentlig nytt regionalt, og at gründeren har ambisjoner om å utvikle en vekstbedrift.

Distriktsrettede risikolån kan gis til toppfinansiering av antatt lønnsomme investerings- og utviklingsprosjekter som er vanskelig å finansiere i det private kredittmarkedet. Lånene kan innvilges både til nyetableringer og etablerte bedrifter uavhengig av størrelse.

Distriktsrettede garantier for driftskreditt og unntaksvis lån gis til bedrifter som mangler pantesikkerhet for lånefinansiering i bank. Den distriktsrettede garantiordningen skal sikre finansiering av prosjekter med høy risiko, med realistiske mål om å kunne oppnå lønnsomhet. Garanti stilles som simpel tapsgaranti der Innovasjon Norge og andre finansieringsinstitusjoner deler risikoen.

Mentortjenesten for gründere

Mentortjenesten for gründere skal gi økt kunnskap om det å drive egen virksomhet, forretningsutvikling og vurdering av markedsmuligheter. Målgruppen er daglig ledere i gründerbedrifter.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ nyskaping
- ✓ sysselsetting
- ✓ verdiskaping

Aktivitetsindikatorer

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ antall deltakere
- ✓ kvinneandel
- ✓ geografi

Tildelingskriterier

Bedriftene må være i utviklings- eller markedsintroduksjonsfasen, og ha ambisjoner om vekst utover sitt lokale marked.

Bedriftsnettverk

Bedriftsnettverk er et tilbud til små og mellomstore bedrifter med vekstambisjoner som ønsker å etablere forpliktende kommersielt, strategisk og markedsrettet samarbeid for å styrke innovasjonsevne og konkurransekraft.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ verdiskaping i deltakerbedriftene
- ✓ innovasjonsevne
- ✓ utvikling av samarbeid
- ✓ regionale ringvirkninger

Aktivitetsindikatorer

- ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ geografi

Tildelingskriterier

- ✓ klart mål om styrket innovasjonsevne og vekstkraft gjennom strategisk samarbeid med andre bedrifter
- ✓ gjennomføringsevne
- ✓ synlig behov og potensial for samarbeid,
- ✓ minimum 3 deltakere og maksimalt 30, hvor halvparten må være små og mellomstore bedrifter
- ✓ klart definert innovasjonsinnhold og internasjonalt nivå
- ✓ forankring i ledelse og styrer.

Utviklingstilskudd for Finnmark

Virkemiddelet forvaltes av Innovasjon Norge, med oppdrag og bevilgning fra Finnmark fylkeskommune over post 553.61. Virkemiddelet skal bidra til omstilling og utvikling av næringslivet i Finnmark. Virkemiddelet tildeles som støtte til bedrifter, har krav om bedriftsøkonomisk lønnsomhet, men ikke krav til innovasjonshøyde. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og gründere, men virkemiddelet kan også støtte store bedrifter for prosjekter som er spesielt viktige for lokal og regional nærings- og samfunnsutvikling. Prosjektene må ha beliggenhet i Finnmark, utenom kommunene Alta og Hammerfest.

Kriterier for måloppnåelse:

- ✓ verdiskaping
- ✓ sysselsetting

- ✓ omstilling
- ✓ lokal og regional næringsutvikling

Aktivitetsindikatorer:

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ Antall, type, størrelse og geografi for prosjektene
- ✓ Addisjonalitet
- ✓ Risikoprofil

Tilskudd kan gis som følgende:

- ✓ *Investeringsstilskudd* kan gis til fysiske investeringer som for eksempel produksjonslokaler eller produksjonsutstyr.
- ✓ *Bedriftsutviklingsstilskudd* kan gis til rådgivningstjenester, kompetansetiltak og tilskudd til forprosjekter.

2.2 Virkemidlene forvaltet av Siva

Forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet overføres fra Siva til Innovasjon Norge 1. april 2026. Retningslinjene for programmene, gjengitt under, følger med programmene over til Innovasjon Norge.

Næringshageprogrammet

Næringshageprogrammet er et distriktspolitisk og næringsnøytralt virkemiddel som skal gi økt verdiskaping, gjennom utvikling av små og mellomstore bedrifter.

Aktiviteten i Næringshageprogrammet skal foregå i områder med svak eller ensidig næringsstruktur, fortrinnsvis innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, og styrke de regionale og nasjonale økosystemene for innovasjon.

Næringshageprogrammet har to målgrupper:

- 1) Innovasjonsselskaper med relevant kompetanse og som har en sentral rolle i det regionale økosystemet
- 2) Små og mellomstore bedrifter og nyetableringer, primært i distriktene, med evne og vilje til omstilling og vekst

Følgende kriterier og indikatorer gjelder for programoperatører:

Kriterier for måloppnåelse:

- ✓ Utviklingen i verdiskaping, omsetning og sysselsetting for bedriftene som mottar tjenester fra operatørene

Tildelingskriterier for opptak av operatører i programmet:

- ✓ innovasjonsselskapet må være et aksjeselskap med privat aksjemajoritet
- ✓ Innovasjonsselskapet skal ikke betale ut utbytte
- ✓ Innovasjonsselskapet må kunne dokumentere lokal forankring og engasjement – fra offentlige aktører og privat næringsliv
- ✓ Innovasjonsselskapet må ha tilstrekkelig og tilgjengelig kapasitet i form av ressurser og kompetanse
- ✓ Innovasjonsselskapet skal være en del av et etablert økosystem/nettverk

(regionalt, nasjonalt, og internasjonalt)

- ✓ Innovasjonsselskapet må ha et tilstrekkelig geografisk nedslagsfelt. Dette for å sikre kritisk masse av små og mellomstore bedrifter som ønsker å bruke Næringshageprogrammet som verktøy i utvikling og omstilling
- ✓ Innovasjonsselskapet skal ha koblinger opp mot relevante regionale, nasjonale og internasjonale virkemidler
- ✓ Innovasjonsselskapet skal ha kompetanse og fokus på bærekraft

Programmet inkluderer en differensiert tilskuddsmodell som prioriterer operatørene med god måloppnåelse. Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier:

- ✓ Aktivitet (antall målbedrifter, dynamikk i målbedriftsporteføljen), bruk av innovasjonsstøtte (artikkel 28) og henvisning av målbedrifter til øvrige aktører i virkemiddelapparatet
- ✓ Kundetilfredshet og addisjonalitet
- ✓ Bærekraft
- ✓ Eksport og internasjonalisering
- ✓ Økonomisk vekst i målbedriftene

Innplassering første år i program baseres på søknad. Opptak underveis i programperioden og innplassering skjer gjennom forprosjekter.

Aktivitets- og bærekraftsindikatorer for operatørene:

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ Antall målbedrifter innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte
- ✓ Andel målbedrifter som har hatt en økning i Sustainable Readiness Level³
- ✓ Andel målbedrifter som har et vesentlig positivt bidrag på minst ett av seks miljømål i taksonomien
- ✓ Andel målbedrifter med kvinnelig ledelse

Følgende kriterier gjelder for målbedrifter:

Kriterier for måloppnåelse:

- ✓ Vekst i omsetning, verdiskaping og sysselsetting

Tildelingskriterier:

- ✓ Små og mellomstore bedrifter, primært i distriktene
- ✓ Evne og vilje til omstilling og vekst
- ✓ I hvilken grad operatørenes tjenester kan utløse utvikling og vekst i bedriften

Inkubasjonsprogrammet

Målet med Inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping gjennom å identifisere, kommersialisere og videreutvikle innovative ideer til nye vekstbedrifter, og utløse vekst i

³[Næringshage- og inkubasjonsprogrammet - Siva SF – Årsrapport 2024](#)

etablerte virksomheter. Inkubasjonsprogrammet er næringsnøytralt og nedslagsfeltet for programmet er hele landet.

Inkubasjonsprogrammet har to målgrupper:

- 1) Sterke innovasjonsmiljø som har en sentral rolle i det regionale økosystemet, bidrar aktivt i det nasjonale økosystemet og hvor inkubasjon er en vesentlig aktivitet.
- 2) Innovative ideer og bedrifter med internasjonalt eller nasjonalt vekstpotensial.

Følgende kriterier og indikatorer gjelder for programoperatører:

Kriterier for måloppnåelse:

- ✓ Utviklingen i verdiskaping og omsetning for bedriftene som mottar tjenester fra operatørene

Tildelingskriterier for opptak av operatører i programmet:

- ✓ innovasjonsselskapet må være organisert som aksjeselskap
- ✓ innovasjonsselskapet skal ikke betale ut utbytte
- ✓ innovasjonsselskapet må ha kjernekompetanse på forretningsutvikling
- ✓ innovasjonsselskapet jobber med bedrifter med høyt potensiale for skalering og internasjonalisering
- ✓ innovasjonsselskapet må ha bredt og relevant eierskap, privat/offentlig
- ✓ innovasjonsselskapet skal ha god regional forankring, og tydelige drivere
- ✓ innovasjonsselskapet skal ha en tydelig rolle i regionale og nasjonale økosystemer
- ✓ innovasjonsselskapet skal ha nasjonale og internasjonale partnerskap og nettverk
- ✓ innovasjonsselskapet skal ha kompetanse og fokus på bærekraft

Programmet inkluderer en differensiert tilskuddsmodell som prioriterer operatørene med god måloppnåelse. Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier:

- ✓ Aktivitet (antall bedrifter i inkubasjon, dynamikk i bedriftsporteføljen), bruk av innovasjonsstøtte (artikkel 28) og henvisning av bedrifter til øvrige aktører i virkemiddelapparatet
- ✓ Kundetilfredshet og addisjonalitet
- ✓ Bærekraft
- ✓ Eksport og internasjonalisering
- ✓ Økonomisk vekst i bedriftene

Innplassering første år i program baseres på søknad. Opptak underveis i programperioden og innplassering skjer gjennom forprosjekter.

Aktivitets- og bærekraftsindikatorer:

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ Andel bedrifter som har hatt en økning i SRL-skalaen (Sustainable Readiness Level)

- ✓ Andel bedrifter som har et vesentlig positivt bidrag på minst ett av seks miljømål i taksonomien
- ✓ Andel bedrifter med kvinnelig ledelse

Følgende kriterier gjelder for målbedrifter:

Kriterier for måloppnåelse:

- ✓ Vekst i omsetning og verdiskaping

Tildelingskriterier:

- ✓ Innovative ideer og bedrifter
- ✓ Potensiale for internasjonalisering og eksport
- ✓ I hvilken grad operatørenees tjenester kan utløse utvikling og vekst i bedriften

Utbetaling og forpliktelser

Frister for utbetaling av midler fra departementet og fylkeskommunene er gitt av oppdragsbrevet fra departementet til fylkeskommunene. Siva utbetaler midlene til næringshagene og inkubatorene i tråd med progresjonen i programmene, i samsvar med fylkeskommunenes vedtak og tildelinger.

Ved avvikling av programstøtte til en næringshage eller inkubator som følge av endringer i fylkeskommuners oppdrag til Siva, skal oppdragsgiveren dekke inntil et halvt års programtilskudd til næringshagen eller inkubatoren etter at inngått avtale med operatøren er sagt opp. Dersom næringshagen eller inkubatoren har ubrukt programtilskudd, vil dette komme til fradrag fra beløpet som skal utbetales.

Ved endringer eller konkurser for næringshager og inkubatorer vil Siva utarbeide oversikt over gjenstående forpliktelser, og eventuelle midler som skal tilbakeføres til fylkeskommunene. Siva har dialog med fylkeskommunene og departementet om risikofaktorer.

2.3 Særskilte oppdrag

I tillegg til de ordinære oppdragene om virkemidlene på post 61, kan fylkeskommunen også gi *særskilte oppdrag* til Innovasjon Norge og Siva, formulert slik i Prop. 1 S: *Fylkeskommunane har òg moglegheita til å gi oppdrag til Innovasjon Noreg og Siva for mobiliseringsarbeid.*

Særskilte regionale oppdrag til næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet

Fylkeskommunene kan gi oppdrag om opptak av nye operatører, inkl. gjennomføring av forprosjekt for opptak, hvor nye operatører bør etableres og ev. endring i geografisk nedslagsfelt til eksisterende operatører.

Den enkelte fylkeskommune må selv avklare vederlag med Siva for særskilte oppdrag knyttet til programmene som forprosjekt, pilotprosjekt eller lignende. Eventuelle oppdrag og vederlag gis i oppdragsbrevet fra fylkeskommunen til Siva for 2026, og gjenstående saksbehandling og midler overføres til Innovasjon Norge 1. april.

Særskilte oppdrag til Innovasjon Norge:

Særskilte oppdrag omfatter aktiviteter knyttet til mobilisering for virkemidlene og formålet under post 61, hvor aktiviteten går på tvers av ordninger. Dette kan inkludere prosjekter, arrangementer, personellressurser, oppsøkende virksomhet, med mer. Særskilte oppdrag fullfinansieres av oppdragsgiver som administrasjons- og gjennomføringskostnader, og kan ikke brukes til kundemidler.

Fylkeskommunene kan gi Innovasjon Norge oppdrag om å delta i prosjekter, samhandling eller utvikling gjennom særskilte oppdrag dersom innsatsen til Innovasjon Norge er knyttet til post 61, og Innovasjon Norge ikke pålegges strategisk ansvar.

Fra og med 2025 fikk fylkeskommunene anledning til å benytte midler fra post 553.61 til regionale oppdrag til *Invest in Norway*. Eventuelle oppdrag gis som særskilte oppdrag til Innovasjon Norge, i tråd med malen for oppdragsbrev.

Innovasjon Norges deltakelse på regionale arrangementer kan gis som særskilte oppdrag over post 61, dersom deltakelsen er i tråd med formålet for posten. Fylkeskommunene angir deltakelse på arrangement i oppdragsbrevet til Innovasjon Norge (under punkt 3 i malen), med en liste over arrangement, hvilke konkrete oppgaver som tillegges Innovasjon Norge og anslag for finansiering av disse oppgavene.

Felles føringer for særskilte oppdrag:

Oppdragene må gis med forbehold om at virksomheten har personellressurser tilgjengelig, og virksomhetene kan avvise oppdrag de ikke har kapasitet til. Oppdragene må videre ta hensyn til virksomhetenes interne styringsrett, herunder organiseringsspørsmål. Særskilte oppdrag gis gjennom årlig oppdragsbrev eller som tilleggsbrev.

2.4 Tapsfond for distriktsrettede risikolån og garantier

Innovasjon Norge skal forvalte et felles tapsfond for distriktsrettede risikolån og garantier for alle årganger innenfor tilskuddsordningene. Innovasjon Norge er ansvarlig for å fylle opp tapsfondet med midler fra fylkeskommunene. Tapsfondet skal reflektere den reelle risikoen for utlånsporteføljen til støttemottakeren og de samlede tapene som kan oppstå, ved at det blir satt av midler til forventede fremtidige tap. Midler som blir avsatt til tapsfond skal normalt svare til vurdert risiko i hver enkelt låne- og garantiordning. Innovasjon Norge skal årlig vurdere størrelsen på tapsfondet mot vurdert risiko i låne- og garantiporteføljen. Dersom det er et negativt avvik på 5 prosent, skal fylkeskommunen og departementet varsles. Dersom det er et negativt avvik på over 10 prosent fra porteføljerisikoen skal tapsfondet etterfylles. Dette skal skje etter en fordelingsnøkkel der den delen fylkeskommunene har av risikolån og garantiporteføljen per 1. januar skal legges til grunn, uavhengig av hvor tapet har oppstått.

2.5 Begrensninger i hva det kan tildeles tilskudd til

Tilskuddet skal kun dekke kostnader som er nødvendige for å realisere tiltaket. Tilskuddet skal

ha effekt utover å opprettholde et tilbud.

Tilskuddet skal ikke brukes til:

- ✓ Renter og avdrag på lån, og refinansiering av gjennomførte prosjekter.
- ✓ Drift av eller investeringer i statlige, fylkeskommunale og kommunale lovpålagte oppgaver, utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre.
- ✓ Å avsette midler i uspesifisert fond.
- ✓ Politikkforberedende arbeid internt hos forvalter eller i regi av forvalter, herunder kjøp av tjenester i samband med utforming av nye tiltak og lovpålagte eller egeninitierte plan- og strategiprosesser.

Støtten som tildeles fra Innovasjon Norge skal normalt ikke utgjøre mer enn 50 prosent av prosjektkostnaden.

KAPITTEL 3. ØVRIG REGELVERK FOR ORDNINGENE

I henhold til Reglement for økonomistyring i staten §8, og Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6, skal departementet utarbeide regelverk for tilskuddsordningene på post 553.61. Regelverket følger overordnede føringer i §8 og bestemmelsenes kapittel 6, og omfatter alle virkemidlene angitt i kapittel 2. Mål og kriterier for ordningene er beskrevet i kapittel 2, sammen med regler for lån, tilskudd og oppdrag til mobilisering. Dette kapitlet fastlegger ordningenes regelverk for følgende områder:

- Programbeskrivelse
- Informasjon om ordningene
- Søknadsbehandling
- Utbetaling
- Oppfølging og kontroll

Som omtalt i kapittel 2 overføres forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet fra Siva til Innovasjon Norge 1. april 2026. Føringerne i kapittel 3 gjelder Innovasjon Norge og Siva frem til 31. mars, og Innovasjon Norge fra 1. april.

3.1 Krav til programbeskrivelser

Programbeskrivelser skal inneholde:

- ✓ bakgrunn, faglig rasjonale (markeds- og/eller systemsvikt), regionalpolitisk begrunnelse og forventet effekt av tiltaket
- ✓ beskrivelser av overordnede mål, program-/prosjekt mål og resultatmål
- ✓ beskrivelser av målgruppe(r) for tiltaket
- ✓ beskrivelser av geografisk innretning og nedslagsfelt
- ✓ beskrivelser av tildelingskriterier med utregningsregler for tilskudd
- ✓ beskrivelser av kriterier for måloppnåelse
- ✓ beskrivelser av strategier og arbeidsmetoder for hvordan målene skal nås
- ✓ beskrivelse av nåsituasjon og de forventede regionale effektene av programmet/tiltaket, og dessuten kvantitative og/eller kvalitative resultatmål og resultatindikatorer
- ✓ beskrivelser av kritiske risiko- og suksessfaktorer
- ✓ presentasjon av samarbeidspartnere og beskrivelse av samarbeidsplaner

- ✓ tidsplaner for programmet, inkludert framdrift og viktige milepæler. Det skal inngå i programbeskrivelsen en plan for utfasing eller videreføring av program/tiltak hos nasjonale virkemiddelaktører.
- ✓ budsjett- og finansieringsplan fordelt på årlige budsjett for hele program-/prosjektperioden. Egenfinansieringen til støttemottakeren og kostnader til administrasjon/drift skal fremkomme. Dersom det dreier seg om tiltak av varig karakter, skal det stå en plan for når og hvordan en kan oppnå selvfinansiering
- ✓ opplegg for program/tiltaksstyring (programstyre, referansegruppe e.l.) og hvem som er ansvarlig for fremdrift og faglig innhold
- ✓ beskrivelser av oppfølgingsrutiner for å sikre god internkontroll hos tilskuddsforvalteren og kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakeren
- ✓ rapporteringsrutiner og evalueringer (for flerårige tiltak/programmer)
- ✓ tilskuddsforvalter fastsetter eventuelle krav til egenfinansieringsandel og beløpsgrenser

3.2 Krav til informasjon om ordningene

For å sikre likebehandling skal virkemiddelaktørene utarbeide informasjonsmaterieell om den enkelte ordning slik at alle potensielle søkere innenfor målgruppen kan nås.

Informasjonsmateriellet skal inneholde:

- ✓ Formålet med ordningen
- ✓ Målgruppe (krav som gjelder for å komme i betraktning som søker)
- ✓ Krav som gjelder for å kunne få innvilget søknaden (tildelingskriterier)
- ✓ Om eventuell maksimal støtte/støttesats
- ✓ Om hvilken form søknaden skal ha
- ✓ Om hvilke opplysninger søknaden må inneholde for at det i første fase skal kunne konstateres om søknaden faller inn under ordningen
- ✓ Vilkår overfor støttemottaker (inkl. informasjonsplikt i etterhånd)
- ✓ Om at det kan iverksettes tiltak for å kontrollere at tilskuddet brukes i samsvar med forutsetningen
- ✓ Søknadsfrist

Dersom potensielle søkere ikke er kjent med de gjeldende detaljerte regler for ordningen, må det gis informasjon om hvor reglene er å få.

3.3 Søknadsbehandling og utbetaling

Søknadsbehandlingen

- ✓ Søknadsbehandlingen må følge mål og regler fastsatt i stortingsvedtak, lov om Innovasjon Norge (herunder habilitetsregler), krav til god forvaltningsskikk og etisk atferd. Det skal legges vekt på å unngå forskjellsbehandling av likeartede søknader. Det må vises ekstra påpasselighet når det forventes at antall søknader vil overstige rammen for den enkelte ordningen.
- ✓ Innvilgede søknader skal bekreftes med tilsagnsbrev og standardvilkår som skal inneholde blant annet beskrivelse av formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, beløp med ev. opplysning om statsstøtte, utbetalingsordning, alle vilkårene knyttet til innvilget søknad, særskilte krav til rapportering utover standardvilkår og kontrolltiltak og reaksjoner ved brudd på betingelser og vilkår. Det skal innhentes skriftlig aksept av

vilkår fra mottaker innen en gitt tidsfrist. Tilsagnet faller bort dersom mottaker ikke aksepterer vilkår innen fristen. Tilsagnsbrev og garantierklæringer skal signeres på vegne av henholdsvis Innovasjon Norge og Siva.

- ✓ Søknader som ikke innvilges, skal avslås skriftlig.
- ✓ Mottaker skal oppbevare regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregning av støttebeløp

Utbetalingsregimet

- ✓ Inntil 30 prosent av tilskuddet kan utbetales forskuddsvis (inntil 50 prosent av etablerertilskudd), når nødvendig dokumentasjon er underskrevet, særvilkår er dokumentert oppfylt og prosjektet er klart for igangsetting. Når det kan dokumenteres at minst 50 prosent av de totale prosjektkostnader er påløpt, kan ytterligere inntil 50 prosent av tilskuddet utbetales (inntil 30 prosent av etablerertilskudd). Av samlet tilskudd skal minimum 20 prosent holdes tilbake inntil prosjektet er avsluttet og sluttrapport med revisorbekreftet regnskap foreligger. Dersom tilskuddsmottaker ikke er revisjonspliktig, kan regnskapet bekreftes av autorisert regnskapsfører. Dersom det er formålstjenlig, kan Innovasjon Norge selv foreta revisjon av prosjektkostnader.
- ✓ Utbetaling av lån kan tidligst skje når støttemottaker har påtatt seg debitoransvaret, de aktuelle sikkerheter er etablert og alle særvilkår knyttet til vedtaket er oppfylt.

3.4 oppfølging og kontroll

Oppfølgings- og kontrolltiltak skal normalt baseres på mottatt innrapportering fra tilsagnsmottaker. Gjennomgang og vurdering av innrapporteringen skal dokumenteres skriftlig.

Ut fra gjennomgangen av mottatt innrapportering skal virkemiddelaktørene vurdere om det er behov for ytterligere oppfølgings- eller kontrolltiltak, spesielt dersom gjennomgangen avdekker muligheter for uregelmessigheter. Dette kan eksempelvis omfatte stikkprøvekontroll for prøving av data som ligger til grunn for utarbeidelse av innrapportert informasjon, nærmere regnungsgjennomgang eller annen kontroll med at midlene har blitt benyttet som forutsatt, jf. Bevilgningsreglementets § 10.

I tillegg gjelder følgende:

- ✓ Opplysninger om kontrolltiltak som kan bli iverksatt for å sikre at bruken av midlene skjer i samsvar med forutsetningene for tildelingen, jf. Bevilgningsreglementets § 10
- ✓ Virkemiddelaktørene skal følge opp overfor tilskuddsmottaker dersom innrapportert informasjon er ufullstendig eller ikke er oversendt til rett tid.
- ✓ Dersom søker ikke kan dokumentere samtlige av de krav som er satt i tilsagnsbrevet innen utgangen av det tredje kalenderåret etter at tilsagnet ble gitt, vil tilsagnet automatisk falle bort.
- ✓ Dersom tilskuddsmottaker gir uriktige opplysninger eller tilskudd ikke benyttes i samsvar med fastsatte betingelser for tildelingen, kan støtte utbetalt i forbindelse med tilsagnet kreves helt eller delvis tilbakebetalt.
- ✓ Eventuelt for mye utbetalt tilskudd eller lån eller utbetalt på grunn av uberettiget tilsagn kan kreves tilbakebetalt.

Intern kontroll hos virkemiddelaktørene

Virkemiddelaktørene skal ha systemer og rutiner som viser hvordan tilskudds-, låne- og garantirammer er utnyttet og at de ikke overskrides. Det skal foreligge løpende oppdaterte rapporter om status for de enkelte ordningene. For garantier gjelder dette både tilsagn og foreldede garantiansvar for utstedte garantierklæringer inklusiv, endringer i form av nedtrapping eller bortfall.

Virkemiddelaktørenes rapportering til fylkeskommunene og departementet

Innovasjon Norge og Siva skal rapportere til alle oppdragsgivere i henhold til kriteriene for måloppnåelse og aktivitetsindikatorerne for den enkelte ordning. Mål og indikatorer for ordningene er gjengitt i kapittel 2.

Innovasjon Norge og Siva skal følge krav til rapportering fastsatt i fylkeskommunenes årlige oppdragsbrev, Prop. 1 S og felles rapporteringskalender i oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Departementet skal foreta hensiktsmessige kontroller av kvaliteten på informasjonen i årsrapportene fra Innovasjon Norge og Siva. Departementet kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene.

Innovasjon Norge skal registrere bedriftsrettet støtte i Brønnøysundregistrenes nasjonale register for offentlig støtte etter gjeldende regler.

Evalueringer

Innovasjon Norge og Siva skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordningene er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Mål og indikatorer for ordningene er gjengitt i kapittel 2.

Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning. I denne sammenheng skal den administrative og økonomiske risikoen knyttet til ordningen samt kvalitet og omfang på rapporteringen vektlegges. Evalueringer må vurderes i sammenheng med kravene som stilles til rapporteringer.

Ressursene som benyttes på evalueringer skal ha et rimelig omfang i forhold til den nytten man vil ha av den informasjonen som fremkommer.

Evalueringer som er gjort tilgjengelig for allmenheten, skal sendes til Nasjonalbiblioteket i tråd med pliktavleveringsloven § 4. Innsendingsplikten ivaretas ved å registrere gjennomførte evalueringer i Kudos via Altinn.

KAPITTEL 4 NÆRMERE OM ROLLER OG ANSVAR

I dette kapitlet følger nærmere beskrivelser av roller og ansvar for fylkeskommunene, virkemiddelaktørene og departementet for midler og virkemidler over post 553.61, jf. føringer i Prop. 1 S.

Som omtalt i kapittel 2 overføres forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet fra Siva til Innovasjon Norge 1. april 2026. Føringerne i kapittel 4

gjelder Innovasjon Norge og Siva frem til 31. mars, og Innovasjon Norge fra 1. april.

4.1 Fylkeskommunene

Med bevilgningen over post 553.61 har fylkeskommunene ansvar for å utforme, prioritere og finansiere oppdrag til Innovasjon Norge og Siva innenfor ordningene på post 553.61 (angitt i kapittel 2). Oppdragene fra fylkeskommunene skal være forankret i regionale mål og planer, utformet i partnerskap med næringslivet og regionale og lokale aktører. Fylkeskommunene kan ikke utforme oppdrag til andre virkemiddelaktører enn Innovasjon Norge og Siva, selv forvalte midlene (utover 100.000 kroner til arbeid med oppdragsbrev og styringsdialog, jf. kap. 2 og 5.4) eller utforme egne ordninger med midler fra posten. Oppdragene skal være i tråd med gjeldende programbeskrivelser for ordningene som posten til enhver tid omfatter.

Fylkeskommunene har ansvar for styringsdialogen om post 553.61 med Innovasjon Norge og Siva. Dette inkluderer dialog om resultater, måloppnåelse og effektivitet innen den enkelte ordning. Styringssignaler fra fylkeskommunene gis alltid skriftlig. Endringer av ordningene på posten og utvikling av nye ordninger skal skje i dialog mellom fylkeskommunene, departementet, Innovasjon Norge og Siva, og godkjennes av departementet.

4.2 Innovasjon Norge og Siva

Innovasjon Norge og Siva skal forvalte midlene på oppdrag fra fylkeskommunene og i tråd med gjeldende programbeskrivelser. Innovasjon Norge og Siva skal forvalte midlene i henhold til økonomiregelverket, statsstøtteregelverket og de vilkår som framgår av kapittel 2 og 3.

Innovasjon Norge og Siva skal ved behov, basert på kunnskapsgrunnlag og i dialog med fylkeskommunene, foreslå endringer i ordningene under posten. Endringer i programbeskrivelser/programplaner underveis i programperioden skal skje i dialog med fylkeskommunene og godkjennes av departementet.

Innovasjon Norge og Siva skal utarbeide programbeskrivelser for eventuelle nye ordninger som skal omfattes av posten, i dialog med fylkeskommunene. Programbeskrivelser utformes i tråd med kapittel 2 og 3, og godkjennes av departementet.

Innovasjon Norge og Siva skal rapportere om resultater og måloppnåelse for den enkelte ordning, og rapportere fylkesvis etter krav gitt i fylkeskommunenes oppdragsbrev.

4.3 Kommunal- og distriktsdepartementet

Departementet fastsetter rammene for budsjett for post 553.61 på grunnlag av Stortingets årlige budsjettvedtak og gjeldende fordelingsmodell, og utbetaler midlene til hver fylkeskommune. Departementet fastsetter regelverk og vilkår som er nødvendig for å sikre at bevilgningene blir brukt i samsvar med Stortingets forutsetninger. Departementet sender årlig oppdragsbrev til fylkeskommunene, som viser økonomiske rammer og beskriver resultatmål og rapporteringskrav for posten. Styringssignaler fra departementet gis alltid skriftlig. Eventuelle tilleggsoppdrag i løpet av året som ikke nevnes i oppdragsbrevet, gis i form av supplerende oppdragsbrev.

Departementet eier ordningene. Dette innebærer at endringer i eksisterende ordninger og

programbeskrivelser til nye ordninger skal godkjennes av departementet.

Departementet har ansvar for notifikasjon av virkeområdet for investeringsstøtte og orientering til ESA om bruk av gruppeunntaksbestemmelser i alle ordninger. Departementet har ansvar for å notifisere aktuelle ordninger på 13.50.

Departementet skal rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for posten og de ulike ordningene.

KAPITTEL 5. ADMINISTRASJONS- OG GJENNOMFØRINGSKOSTNADER

5.1 Definisjoner

I administrasjons- og gjennomføringskostnader hos Innovasjon Norge og Siva knyttet til gjennomføring av oppdrag fra fylkeskommunene og departementet under post 61 inngår:

- a) Personalkostnader: lønnsutgifter, pensjon, sosiale kostnader og øvrige personalkostnader.
- b) Overhead: Indirekte kostnader knyttet til medarbeidere, som for eksempel IT, kontorkostnader og tilknyttede administrative tjenester.
- c) Andre driftskostnader som er knyttet til ordningen, som evalueringer, reisekostnader i henhold til statens reiseregulativ, trykksaker og kjøp av konsulenttjenester, skal rapporteres som prosjektkostnader og skal også dekkes innenfor rammene av ordningen.
- d) Utviklingsarbeid, kompetanseheving og nettverksaktiviteter som tilbys næringshagene og inkubatorene.

5.2 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Innovasjon Norge

Hver fylkeskommune har ansvaret for å dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader for sitt oppdrag til Innovasjon Norge, i henhold til basiskostnadsmodellen. Basiskostnadsmodellen for Innovasjon Norge er beskrevet i Prop 1 S (2025-2026) for Nærings- og fiskeridepartementet, kapittel 2421 post 70. Kostnader som ikke inngår i basiskostnadene må i sin helhet dekkes av oppdragsgiver.

Innovasjon Norge sentralt beregner vederlag for administrasjons- og gjennomføringskostnader for hvert fylkesoppdrag basert på erfaringstall. Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Innovasjon Norge varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunen og finansieres fra neste års ramme. Dersom Innovasjon Norge har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

Etter overføringen av næringshage- og inkubasjonsprogrammet 1. april 2026, dekkes

administrasjon og gjennomføring av disse programmene over fylkeskommunenes rammer til Innovasjon Norge, i tråd med basiskostnadsmodellen. Innovasjon Norge vil regne ut anslag for fylkesfordelingen av disse kostnadene for 2026, og fylkeskommunene tildeler disse midlene i oppdragsbrevet til Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge skal rapportere årlig til fylkeskommunene på hvor stor del av bevilgningen som er brukt til å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnader i det enkelte fylke. Dersom rådgivningstjenester og tilretteleggingsarbeid går inn i administrasjons- og gjennomføringskostnadene, skal dette redegjøres for i rapporteringen. Særskilte oppdrag, gitt under føringene i kapittel 2.3 i disse retningslinjene, er administrasjons- og gjennomføringskostnader og rapporteres som en egen kategori.

For fylkeskommunenes eventuelle oppdrag til virkemidlene under post 553.61 med andre finansieringskilder enn departementets bevilgning over post 553.61 avtaler fylkeskommunene og Innovasjon Norge beregning og rapportering av kostnader.

5.3 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Siva

Som omtalt i kapittel 2 overføres forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet fra Siva til Innovasjon Norge 1. april 2026. Administrasjons- og gjennomføringskostnader for 1. januar til 31. mars overføres fra departementet til Siva. Etter overføringen av programmene dekkes administrasjons- og gjennomføringskostnader innen rammen av oppdragene fra fylkeskommunene til Innovasjon Norge, i henhold til basiskostnadsmodellen.

5.4 Administrasjonskostnader i fylkeskommunene

Hver fylkeskommune gis anledning til å benytte inntil 100 000 kroner fra posten for å dekke administrasjonskostnader knyttet til oppdragsgiveransvaret for ordningene under posten.

KAPITTEL 6. OFFENTLIG STØTTE

Offentlig støtte etter EØS-avtalen

All støtte skal gis innenfor rammen av statsstøttereglene i EØS-avtalen, og i tråd med lov om nasjonale saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte (støtteprosessloven).

Det forutsettes at Innovasjon Norge og Siva har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere enhver tildeling ut fra de til enhver tid gjeldende notifikasjoner og innmeldinger til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) som foreligger. I tillegg kan det gis bagatellmessig støtte.

Dersom Innovasjon Norge eller Siva ønsker å tildele støtte til enkeltbedrifter utover grensene for individuelle tildelinger under en ordning, er de selv ansvarlige for å notifisere. Departementet skal holdes orientert om eventuelle individuelle notifikasjoner.

Virkeområdet for distriktpolitisk investeringsstøtte

Virkeområdet for distriktpolitisk investeringsstøtte er fastsatt av departementet og godkjent av ESA i samsvar med EU sine retningslinjer om regionalstøtte. I kommunene omfattet av området kan det gis økonomisk støtte til virksomheter med bakgrunn i distriktpolitiske hensyn.

Offentlig støtte i næringshage- og inkubasjonsprogrammet:

Støtten som tildeles til næringshageselskapene er todelt:

- i) 75 pst. av tilskuddet gis som *innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter* (artikkel 28 i EUs gruppeunntaksforordning) som bidrar til rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp som målbedrifter i næringshageprogrammet
- ii) 25 pst. av tilskuddet gis til næringshagene utenom statsstøtteregulverket. Dette skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av næringshageprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring av næringshagen, organisering av opplæring mv.

Støtten som tildeles til inkubatorene er todelt:

- i) 80 pst. av tilskuddet gis som *innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter* (artikkel 28 i EUs gruppeunntaksforordning) som bidrar til rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp i inkubasjonsprogrammet.
- ii) 20 pst. av tilskuddet gis til inkubatorene utenom statsstøtteregulverket. Dette skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av inkubasjonsprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring, organisering av opplæring mv.

Fylkesfordeling 2026 av kap. 553, post 60, 61, 63, 65, 66 og 69

(i 1 000 kroner)

Fylke	553.60	553.61 ¹	553.63 ²	553.65	553.66 ³	553.69	Ramme 2026
Østfold	1 120	13 550	16 000			3 148	33 818
Oslo		18 430				4 132	22 562
Akershus	500	22 699				3 148	26 347
Innlandet	11 309	85 795	22 000	11 696	250	5 904	136 954
Buskerud	2 432	24 330				3 148	29 910
Vestfold	500	10 600				2 361	13 461
Telemark	3 691	40 060		10 175	250	2 361	56 537
Agder	2 533	35 830		3 500		4 712	46 575
Rogaland	2 951	25 010		1 851		4 132	33 944
Vestland	10 722	99 230		11 088	250	7 084	128 374
Møre og Romsdal	6 820	62 670		5 677	250	4 132	79 549
Trøndelag	8 091	83 942		9 256	450	5 904	107 643
Nordland ⁴	10 930	109 445	9 415	25 147		4 132	159 069
Troms ⁵	7 016	70 611	6 257	83 400	12 512	250	9 337
Finnmark ⁶	6 059	66 551	4 328	25 098	450	2 951	105 437
Siva		4 800					4 800
Innovasjon Norge				13 000			13 000
Det norske Barentssekretariatet			42 000				42 000
Totalt	74 674	773 553	20 000	163 400	129 000	2 150	66 586

¹ Høyre kolonne under kap. 553, post 61 viser fordelingen av 20 mill. kroner overført fra Arktis 2030 mellom Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner. Midlene er fordelt etter samme modell som posten for øvrig.

² Se vedlegg 3 for oversikt over Interreg-program og deltakende fylker.

³ Midler til fylkeskommunene som deltar i arbeidet med bygdevektavtaler.

⁴ I bevilgningen til Nordland fylkeskommune over kap. 553, post 65 inngår 2 mill. kroner til leverandørutvikling knyttet til Forsvaret i nord.

⁵ I bevilgningen til Troms fylkeskommune over kap. 553, post 63 inngår 67,1 mill. kroner til Arktis 2030 og 16,3 mill. kroner til Interreg-program (se vedlegg 3). I bevilgningen på kap. 553, post 65 inngår 2 mill. kroner til leverandørutvikling knyttet til Forsvaret i nord og 2 mill. kroner til stedsutviklingsinnsats i forsvarskommuner. I bevilgningen over kap. 553, post 69 inngår 6,4 mill. kroner til Mabit (midlene forvaltes av Troms, i nært samarbeid med Nordland og Finnmark).

⁶ I bevilgningen til Finnmark fylkeskommune over kap. 553, post 61 (venstre kolonne) inngår 17 mill. kroner som er særskilt øremerket Finnmark. I bevilgningen på kap. 553, post 65 inngår 2 mill. kroner til leverandørutvikling knyttet til Forsvaret i nord og 4 mill. kroner til stedsutviklingsinnsats i forsvarskommuner.

DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Dykkar ref

Vår ref

Dato

24/1997-

27. februar 2026

Statsbudsjettet 2026 Oppdragsbrev Innovasjon Norge

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Prop.1 S (2025–2026) frå departementet og Stortingets vedtak av 19. desember 2025, jf. Innst. 8 S (2025–2026). LMD gjev med dette oppdragsbrevet rammer for Innovasjon Norge (IN) si forvaltning av dei næringsretta verkemidla på landbruks- og bioøkonomiområdet for 2026.

Departementet viser i tillegg til supplerande oppdragsbrev til Innovasjon Norge av 30. juni 2025.

1. Oversikt over løyvingar stilt til disposisjon for 2026

For 2026 er følgjande midlar stilt til disposisjon for IN gjennom statsbudsjettet på LMD sitt område:

Kapittel og post	Ordning	Beløp mill. kroner
1142.81	Tilskott til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark, <i>kan overførast</i>	19,0
1150.50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	228,0
1150.50	Investering og bedriftsutvikling i landbruket	1 312,5
1150.50/1151.51 ¹	Utviklingsprogrammet	69,5
1152.70	Bionova - Tilskott til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	185,0
SUM		1 814,0

1) 8,2 mill. kroner er løyvd over kap. 1151, post 51 og er øymerka den reindriftsbaserte delen av Utviklingsprogrammet.

Det er knytt ei tilsegnfullmakt til kap. 1152, post 70. Det kan bli gjeve tilsegn om tilskott ut over gitte løyvingar, men samla ramme for nye tilsegner og gammalt ansvar kan ikkje

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for areal-,
nærings- og
skogpolitikk

Saksbehandlar
Grethe Lunde
22 24 91 63

overstige 309,0 mill. kroner. Beløpet er det samla beløpet på kap. 1152, post 70 IN kan ha i uteståande ansvar per 31. desember 2026. Tilsegningsfullmakta er delegert vidare til IN.

Vi viser til kapittel 6.1 for nærmare føringar om administrasjons- og gjennomføringskostnader for dei enkelte ordningane.

2. Mål for IN og andre fellesføringar

Vi viser til oppdragsbrevet frå Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) for 2026 for fellesføringar, rapportering og omtale av IN sin målstruktur, jf. også pkt.

3. Oppdraget frå LMD

3.1 Mål og prioriteringar med løyvinga

Dei fire overordna måla for landbruks- og matpolitikken er *matsikkerheit og beredskap, landbruk over heile landet, auka verdiskaping og berekraftig landbruk med lågare utslepp av klimagassar*, jf. Prop. 1 S (2025–2026) frå LMD.

Landbruket er ei betydeleg distriktsnæring og til stades i heile landet. Dei samla verdikjedene er viktige bidragsytarar til busetting, sysselsetting, verdiskaping og for den grønne omstillinga det norske samfunnet er i gang med. Overgangen til ein meir sirkulær økonomi ber med seg at bedriftene må integrere denne tenkinga i heile si verksemd. Auka innovasjonstakt i landbruket og i den tilhøyrande industrien må vektleggast.

Landbruksoppdraget til IN skal stimulere til modernisering, omstilling og effektivisering i det tradisjonelle landbruket, og auka sysselsetting, vekst og innovasjon innan andre landbruksbaserte næringer. IN skal òg fremje berekraftig reindrift gjennom oppdraget.

I tillegg skal verkemidla stimulere til meir miljøvennlige energiløysingar for sektoren, mellom anna med mål om auka verdiskaping i skog- og trenæringa, samt teknologiutvikling i landbruket. IN sine delmål om fleire gode gründerar, fleire vekstkraftige bedrifter og fleire innovative næringsmiljø, er viktige for å bidra til å nå måla innanfor landbruks- og matpolitikken. Det vil variere korleis dei tre delmåla blir vekta i dei enkelte oppdraga.

Løyvinga frå LMD omfattar òg finansiering av aktivitet og drift av Bionova. Bionova skal vere eit av verktøya for å nå Noreg sine klimamål for 2030 og 2035, og målet om å vere eit lågutsleppssamfunn i 2050, ved å bidra til reduserte klimagassutslepp og auka karbonopptak og -lagring. Bionova skal også bidra til auka verdiskaping gjennom overgang til ein meir sirkulær bioøkonomi basert på fornybare ressursar frå hav og land. IN skal arbeide med å vidareutvikle Bionova som verkemiddel for å nå disse måla.

Ny kunnskap skal bidra til auka foredling og meir effektiv utnytting av landbruket sine mange fornybare biologiske ressursar, og med det nye grønne arbeidsplassar over heile landet. Auka utnytting av dei biologiske ressursane stiller krav til oppdatert kunnskap om berekraftig bruk av areal, der omsyn til miljø og klima blir balansert mot omsynet til næringsutvikling. Det er

framleis viktig å følgje opp *samfunnsoppdraget om berekraftig fôr* med mål om at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal kome frå berekraftige kjelder, og bidra til å redusere klimagassutslepp i matsystema innan 2034. Innsatsen på området skal byggje vidare på det etablerte samarbeidet i verkemiddelapparatet. Tilsvarande vil kunnskap om sirkulære verdikjeder, samt meir berekraftig og effektiv bruk av naturressursar vere relevant for oppfølginga av samfunnsoppdraget om sirkulær økonomi. Det blir vist til tilsvarande føringar i oppdragsbrevet frå Nærings- og fiskeridepartementet.

3.2 Samarbeid med nasjonale, regionale og lokale aktørar

Det er viktig at det er god dialog mellom verkemiddelaktørane på nasjonalt nivå for best mogleg samordna innsats og god kopling mellom verkemiddel.

Bionova skal i si sakshandsaming trekke på relevant kompetanse i heile IN, og slik sikre ei god samhandling med andre relevante verkemiddel retta mot lønsam utvikling av dei bionøringane basert på ressursar frå hav og land.

Det må etablerast ein god dialog om landbruksoppdraget og Bionova mellom aktørar regionalt og lokalt, som kan legge til rette for forankring, prioritering og kopling av verkemiddel på området. IN må difor vere godt involvert i arbeidet i regionalt partnerskap, bestående av fylkeskommunane, statsforvaltaren, IN sine regionskontor og næringsorganisasjonane i landbruket. Vi ber om at det blir gjort avklaringar mellom IN og fylkeskommunane når det gjeld kva type prosjekt som blir støtta av dei ulike aktørane.

Matnasjonen Noreg skal fortsetje å vere i ei sams ramme for utvikling innan mat og drikke, med sterke koplingar til politikken for reiselivsnæringa. Sterke mat- og reiselivsregionar er utgangspunkt og byggjesteinar for *Matnasjonen Noreg*, og den vidare innsatsen her må utformast i tett samarbeid med dei regionale partnerskapa.

Regionkontora til IN må ha tilstrekkeleg kunnskap og kompetanse innanfor landbruksoppdraget, slik at dei kan bidra aktivt til å mobilisere ressursar og utløyse vekstpotensialet regionalt saman med fylkeskommunane og medlemmer av den regionale partnerskapen elles. Kommunane har ei viktig rolle i mobilisering til næringsutvikling og er forvaltningsleddet som sit nærmast bonden. IN må legge til rette for god dialog med kommunane i næringsutviklingsarbeidet og særskilt i samband med investeringssaker i landbruket. IN skal også ha god dialog med statsforvaltaren, som er fyrstelinje for reindrifta.

3.3 Innspel til strategi for agritech

I samband med Stortingets handsaming av representantforslag om å styrkje innovasjon og agritech i norsk landbruk (Dokument 8:234 S (2024–2025), jf. Innst. 293 S (2024–2025), blei det vedteke at regjeringa skal utarbeide ein eigen strategi for korleis Noreg kan lykkast med agritech gjennom å styrkje utvikling, forskning, auka kommersialisering av agritech i Noreg og adaptasjon i landbruket. I Prop. 1 S (2025–2026) frå LMD er det varsla at regjeringa vil følgje opp vedtaket og starte arbeidet med å utarbeide en strategi. IN må rekne med å bidra med innspel til arbeidet.

4. Nærmare om dei enkelte ordningane

4.1 Bionova

Bionova er eit verktøy for å nå Noregs klimamål for 2030 og 2035, og målet om å vere eit lågutsleppssamfunn i 2050, ved å bidra til reduserte klimagassutslepp og auka karbonopptak og -lagring og bidra til verdiskaping gjennom overgang til ein meir sirkulær bioøkonomi basert på fornybare biologiske ressursar frå land og hav. Bionova sine to delmål er;

1. Reduksjon av klimagassutslepp og auka opptak og lagring av karbon i jord på gardsnivå.
2. Auka verdiskaping gjennom ein meir ressurseffektiv og sirkulær bioøkonomi.

Delmål 2 under Bionova vil vere med å bidra til oppfølginga av *samfunnsoppdraget for sirkulærøkonomi*.

Bionova omfattar *Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket*, som får løyving over jordbruksavtalen (statsbudsjettets kap. 1150, post 50) og *Bioøkonomiordninga* med løyving på statsbudsjettets kap.1152, post 70. For 2026 er løyvinga til Bionova delt mellom:

- 228,0 mill. kroner på kap. 1150, post 50 – Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling
- 185,0 mill. kroner på kap. 1152, post 70 – Tilskott til Bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket (Bioøkonomiordninga)

Samla løyving til Bionova blir med det 413,0 mill. kroner for 2026. I tillegg til løyvinga over jordbruksavtalen, vil delar av løyvinga til *Bioøkonomiordninga*, jf. kap. 4.1.1., også kunne nyttast til føremål under *Verdiskapingsprogrammet*.

IN må i 2026 halde fram med å vidareutvikle av Bionova som verkemiddel. Arbeidet med resultat- og effektindikatorar som svarar ut Bionovas mål bør vidareførast. For å få opp gode prosjekt innanfor Bionova sitt målområde må det òg arbeidast med mobilisering, dialog og koordinering andre verkemiddelaktørar, t.d. Enova. Bionova skal og ha dialog med dei biobaserte næringane, og departementet legg til grunn at det rådgjevande porteføljestyre som er etablert for Bionova vil bli trekt inn i relevante utviklingsprosessar for Bionova.

4.1.1 Bioøkonomiordninga

Bioøkonomiordninga skal legge grunnlag for auka innovasjon og verdiskaping i biobaserte næringar gjennom ei marknadsorientert og berekraftig utnytting av bioressursane innan jordbruk, skog- og trebruk og fiskeri og havbruk. Koplinga mellom blå og grøn sektor er viktig for å utnytte bioressursar, industrielle symbiosar og sidestraumar på tvers av verdikjedane på ein berekraftig måte. Dette inkluderer vidareføring av det etablerte bioøkonomisamarbeidet med Forskningsrådet, som grunnlag for betre strukturering og samspel mellom relevante verkemiddel i og på tvers av verkemiddelaktørane. Det er eit potensial for utvikling av nye

industriprosjekt knytt til norske bioressursar frå land, hav og skog, men det ligg ein betydeleg risiko og utryggeleik knytt til tidleg fase (tillatingar) for nye industriprosjekt. For å leggje til rette for utvikling av viktige biobaserte industriprosjekt kan risikoavlasting i tidleg fase (t.d. utgreiingar) være naudsynt.

Løyvinga for 2026 til *Bioøkonomiordninga* på kap. 1152, post 70 er på 185 mill. kroner. Løyvinga er ikkje overførbar. Posten har ei tilsegnfullmakt på 309,0 mill. kroner. Tilsegnfullmakta er styrande for kor mykje uteståande tilsegn ein kan ha under ordninga ved utgangen av året. Det er ikkje anledning til å gå over ramma på tilsegnfullmakta, heller ikkje om det blir knytt stikkord om overføring til posten i 2026, jf. Bevilgningsreglementet og Regelverk for økonomistyring i staten, samt DFØ si «Veileder om statlig budsjettarbeid», pkt. 5.5.2.

4.1.2 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Det er for 2026 avsett 228,0 mill. kroner til *Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling* på kap. 1150, post 50 Landbrukets utviklingsfond. Hovudtyngda av innsatsen på området bør bli prioritert opp mot IN sitt delmål om fleire vekstkraftige bedrifter.

I tråd med føringar frå jordbruksoppgjeret 2025, jf. Prop. 149 S (2025–2026), skal *Verdiskapingsprogrammet* ta eit heilskapleg ansvar for utvikling av gode klima-, miljø- og energiløysingar for landbruket. Programmet kan gjennom dette gje eit viktig bidrag til å nå målet i klimaavtalen for jordbruket. Verdiskapingsprogrammet skal og bidra til å introdusere ny teknologi og bruk av fornybar energi i landbruket, samt til produksjon av energi for leveranse til andre samfunnssektorar basert på ressursar frå landbruket.

Bioenergi er ein sentral del av programmet si satsing på fornybar energi. Det er høve til å gje investeringsstøtte til anlegg som kombinerer straumproduksjon frå solceller med løysingar for energilagring. Det kan òg bli gitt støtte til kombinerte el-/varmeanlegg basert på biobrensel (CHP-anlegg), samt støtte til investering i fornybare energianlegg generelt, for å dekkje energibehovet i eigen landbruksproduksjon. Så lenge det er eit potensial for å auke talet på mindre gardsanlegg for bioenergi, bør slike anlegg bli prioritert. For å bidra til å redusere klimagassutsleppa frå jordbruket, vil produksjon av biokol og biogass vere viktig å satse på framover. Produksjon av biokol som sideprodukt til bioenergiproduksjon er eit viktig utviklingsområde. Andre teknologiar eller tiltak som kan gje auka karbonopptak eller -binding skal også vurderast. Utover dette skal det leggest vekt på heilskapleg miljøgevinst av biogassprosjekta. Eit område der ein kan forvente auka investeringsbehov framover, er i biorestlager og gardsanlegg, gitt målet om auka utnytting av husdyrgjødsel til produksjon av biogass.

Programmet omfattar òg støtte til utviklings- og utprøvningsprosjekt for å teste ut ny produksjonsteknologi og nye løysingar på gardsnivå som i tillegg til reduserte klimagassutslepp og redusert miljøbelastning, skal bidra til auka konkurransekraft for næringa. Det kan og løyvast støtte til innfasing av ny teknologi. Her vil det m.a. vere viktig å kople

leverandørindustri og bonde for å utvikle teknologi og løysingar som ennå ikkje, eller i liten grad, er tatt i bruk.

Bruk av metanreduserende fôrvarer vil være et viktig bidrag på vegen mot å innfri klimaavtalen med jordbruket. Det er behov for å sjå nærare på kva for rolle Bionova kan ha for å bidra til naudsynte investeringar for tildeling av slike fôrvarer.

4.2 Tilskott til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-tilskott)

Tilgang på investeringsverkemiddel er ein viktig føresetnad for fornying av produksjonsapparatet i landbruket og framtidig vekst og utvikling i landbruksbaserte næringar. Midla skal bidra til utvikling både innanfor det tradisjonelle landbruket og andre landbruksbaserte næringar. Hovudtyngda av innsatsen innanfor IBU-midla bør knytast opp mot IN sine mål om fleire vekstkraftige bedrifter.

I jordbruksoppgjeret 2025 blei det satt av 1 312,5 mill. kroner over kap. 1150, post 50 til investering og bedriftsutvikling i landbruket for 2026. Auken i ramma skuldast særleg behovet for omstilling til lausdriftsfjøs for storfe, særskilt for små og mellomstore mjølkebruk. Geografien og dei spreidde naturressursane i Noreg gjer at det ofte er krevjande eller lite formålstenleg å auke produksjonsvolumet på mange av dei aktuelle gardane utan at det fører til økonomiske stordriftsulempar og/eller større behov for kraftfôr. Fleire av gardane som skal leggje om til lausdrift dei komande åra har allereie eit produksjonsvolum og eit dyretal tilpassa storleiken og ressursane på garden. Avtalepartane har prioritert investeringstilskott til bruk som vil leggje om til lausdrift, men som ikkje har naturressursar på garden til å kunne auke storleiken på buskapen eller volumet i mjølkeproduksjonen. Målet er å bidra til at så mange som mogleg med båsfjøs kan leggje om, og at dei som ønsker det har høve til vidare aktiv drift med tilsvarande, eller om lag same, produksjonsvolum og storleik på buskapen etter omlegging til lausdrift.

Investeringar i seter skal i tillegg vere prioritert i områder der det er relevant. Investeringar i setrene skal bidra til at denne unike delen av berekraftig norsk matkultur, som har ein særleg verdi i verdssamanheng, kan leve vidare.

I tillegg kjem generelle behov for oppgradering av driftsapparatet innanfor andre produksjonar for å imøtekomme krav til dyrevelferd.

Det er naudsynt at både rådgjevingsapparat og IN tek ei aktiv sparringsrolle i samband med investeringsprosjekta. Målet må vere å bidra til fleire økonomisk berekraftige prosjekt for små og mellomstore bruk. IN har, i forlenginga av si rolle som sparringspartner, høve til gi støtte til ressurskartlegging i forkant av sjølve investeringsprosjekta, og det kan nyttast IBU-midlar til dette. IN blir bedt om å vurdere korleis noverdberekninga av investeringar betre kan synleggjerast i arbeidet med søknader om investeringsverkemidlar.

Forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling skal leggjast til grunn for forvaltninga av midlane. Følgjande nasjonale føringar for forvaltninga av IBU-midlar gjeld for 2026:

- Små og mellomstore bruk skal prioriterast ved tildeling av støtte. Innan mjølkeproduksjon er det særleg behov for å prioritere fornying av fjøs med inntil 30 kyr utan at det medfører krav til auke i produksjonsvolum eller storleik på besetninga.
- Maksimal støtteandel til omlegging til lausdrift på bruk som skal ha drift med inntil 30 årskyr blei auka frå 50 pst. til 55 pst. Endringa blei innført 1. januar 2026 og gjelder alle storfeproducentar som skal legge om til lausdrift (jf. FOR-2025-12-17-2620).
- Maksimal støtteandel blei auka til 65 pst. for investeringar i lausdrift for storfe og i svineproduksjon i Nordland, Troms og Finnmark. Endringane blei innført 1. juli 2025 (jf. FOR-2025-06-30-1365). Investeringsstøtte til nyetableringar av svineproduksjon i Troms og Finnmark er vidareført.
- Investeringstilskott til seterfjøs og tilhøyrande infrastruktur til seterdrift skal prioriterast.
- Omsyn til dyrevelferd skal prioriterast høgt. Dette gjeld for alle typar produksjonar og produksjonsformer.
- Investeringsstøtte til tørke og lager for bruk med økologisk kornproduksjon prioriterast.
- Investeringar som følgje av EUs økologiregelverk prioriterast.
- Støtte til investeringar innan korn, frukt-, grønt-, potet-, og veksthusnæringa skal prioriterast.
- Det kan gjevast investeringstilskott til bygging og oppgradering av gjødsellager med tekniske løysingar som reduserer utslepp til luft og vann, samt tilsvarande lager til biorest og anna organisk gjødsel. Felleslager for biorest kan støttast.
- Prosjekt med energi- og klimaeffektive løysingar skal prioriterast.
- I vurderinga av lønnsemd i investeringsprosjekta må det takast omsyn til det samla næringsgrunnlaget og økonomien på bruket.
- Støtte til investeringsprosjekt som gjev auka matproduksjon skal prioriterast til produksjonar med marknadspotensial.
- Det kan gjevast inntil 100 mill. kroner i risikolån der tapsavsetninga skjer innanfor ramma av IBU-midlane.
- Strategiske føringar frå det regionale partnerskapet er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar og mellom ulike områder i den enkelte regionen/fylket. Faglagar skal inngå i dei regionale partnerskapa.
- Nasjonal pott til lausdriftsinvesteringar for storfe er vidareført.
- Unytta midlar ved årsskiftet skal inndragast og fordelast ut att til samlege fylker.

Innanfor dei ordinære vurderingane av lønnsemd blir IN oppmoda om å nytte handlingsrommet for utmåling av tilskott. Det er særleg viktig i fylka med den høgaste delen bås-fjøs for storfe.

IN har ut over dette høve til å fastsette sakshandsamingsstandardar for ein meir einskapleg sakshandsamingspraksis.

IN kan òg gje støtte til fellesskapsprosjekt retta mot bedrifter frå desse midlane.

IN har ansvaret for kåringa av årets bedriftsutviklar i landbruket (bedriftsutviklingsprisen), og kan nytte IBU-midlar til dette tiltaket etter nærmare dialog med LMD.

Per 31. desember 2025 var samla unytta ramme i fylka på 14,78 mill. kroner. I samsvar med føringar frå jordbruksavtalepartane vert dei unytta midla dratt inn og fordelte ut att til alle fylka. Fordelinga av fylkesrammer 2026 og unytta fylkesrammer 2025 går fram av tabellen under.

Fylke	Fylkesrammer 2026, mill. kroner*	Omfordeling fylkesrammer 2025, mill. kroner	SUM
Østfold	43,24	0,56	43,81
Akershus	38,34	0,50	38,83
Innlandet	173,40	2,25	175,65
Buskerud	51,25	0,67	51,92
Vestfold	34,33	0,45	34,78
Telemark	42,32	0,55	42,87
Agder	68,46	0,89	69,34
Rogaland	91,07	1,18	92,25
Vestland	159,83	2,07	161,91
Møre og Romsdal	83,79	1,09	84,88
Trøndelag	177,98	2,31	180,29
Nordland	81,33	1,06	82,39
Troms	54,93	0,71	55,64
Finnmark	38,03	0,49	38,52
SUM	1138,30	14,78	1153,08

*Totalsum ekskl. avsetting til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 74,2 mill. kroner jf. pkt. 6.1 og nasjonal lausdriftsramme på 100 mill. kroner.

Som følgje av behovet for å prioritere investeringsprosjekt for å imøtekomme lausdriftskravet innan storfeproduksjon som trer i kraft i 2034, er nasjonal pott til lausdriftsinvesteringar for storfe vidareført for 2026. Det blei satt av 100,0 mill. kroner for 2026 i jordbruksoppgjeret for 2025. I tillegg blei det løyvd 100,0 mill. kroner i salderinga av statsbudsjettet for 2025, jf. supplerande oppdragsbrev datert 22. desember 2025. Den samla ramma for den nasjonale potten i 2026 er etter dette på 200,0 mill. kroner. LMD legg til grunn at IN vidarefører sakshandsamingsreglane for når den nasjonale potten kan belastast. Støtta frå den nasjonale potten bør samsvare med praksis for støtte i tilsvarande saker med fylkesvise midlar. Det skal rapporterast særskilt på bruken av desse midla som del av IBU-årsrapporteringa. Departementet viser i tillegg til supplerande oppdragsbrev av 30. juni 2025, det IN fekk i oppdrag å gjere eigne vurderingar av nasjonal pott til lausdriftsinvesteringar fram til jordbruksoppgjeret i 2026.

4.3 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

Ramma til Utviklingsprogrammet for 2026 over jordbruksavtalen kap. 1150, post 50 er på 61,0 mill. kroner, og det er tildelt 8,2 mill. kroner over reindrifftsavtalen, kap. 1151, post 51, til den reindrifftsbaserte delen av programmet. IN bør prioritere hovudtyngda av innsatsen sin under Utviklingsprogrammet opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Innanfor delmålet om fleire innovative næringsmiljø bør ambisjonane om innovative og vekstkraftige regionar og meir samarbeidsorienterte bedrifter vektleggast.

Utviklingsprogrammet er eit viktig verkemiddel for at regjeringa sitt mål om at omsetjing av lokalmat og drikke på 25 milliardar kroner innan 2035 skal bli nådd.

I jordbruksoppgjeret 2025 blei avtalepartane samde om at IN skal arbeide med å mobilisere til ordningane under programmet, og vurdere justering av verkemidla for å treffe behova hos verksemdar innanfor ande landbruksbaserte næringar betre. Det skal arbeidast vidare med å auke talet på reiselivsprosjekt, mellom anna prosjekt som styrker koplinga mellom mat- og drikkeprodusentar og reiselivsaktørar, til dømes knytt til mat langs vegen og andre. Det skal også arbeidast vidare med å følgje opp handlingsplanen for næringsutvikling basert på haustbare viltressursar, særskild må reiselivsprosjekta vurderast inn i arbeidet med oppfølginga av handlingsplanen.

IN skal òg arbeide med å utvikle dei landbruksbaserte næringane slik at dei kan levere til det offentlege, dette gjeld òg *Inn på tunet*-tenester. Arbeidet må sjåast i samanheng med det allereie iverksette pilotprosjektet i Innlandet, samt andre erfaringar frå liknande arbeid, slik som *Inn på tunet* løftet 2.

IN skal fortsett sjå innsatsen retta mot landbruk og reindrift i samanheng.

Aktiv innsats på reinområdet – styrking av reinkjøtt- og vidareforedlingsbedrifter

IN skal prioritere aktiv innsats og god tilrettelegging overfor reinkjøttbedriftene, og ha stor merksemd på å få fram potensialet på reinområdet gjennom utviklingsprogrammet og resten av verkemiddelapparat IN rår over. Arbeidsmetodikken for bruk av midlane over reindrifftsavtalen skal vidareførast.

Marknadssituasjonen for reinkjøttneringa er krevjande, og det stilles klare forventningar til ein profesjonell og innovativ reinkjøttbransje. Verksam konkurranse i verdikjeda for reinkjøtt er ein viktig føresetnad for avsetning og prisdanning for reinkjøtt. I reindrifftsavtalen 2025/2026 framheva avtalepartane ei målsetting om ein slakte- og vidareforedlingsstruktur som gjev reindrifta moglegheit til å få slakta, og som stimulerer til ein sunn konkurranse om kjøp og sal av reinkjøtt. IN skal ha tett kontakt med styret for *Reindrifftsens utviklingsfond* og *Markedsutvalget for reinkjøtt* i arbeidet med denne målsettinga. Saman med ei satsing på produktutvikling er ei tilrettelegging for konkurranse om kjøp og sal av reinkjøtt ei særleg prioritering.

Vidare skal Utviklingsprogrammet ha ei særleg satsing på produktutvikling, og da spesielt av produkt med høg meirverdi, for auka verdiskaping og lønnsamheit. Avtalepartane einige om at IN skal vidareføre arbeidet med å styrke reinkjøttbedrifter gjennom tiltak innanfor vidare forretnings, produkt- og marknadsutvikling.

Deltaking på matarrangement medverkar til auka merksemd kring reinkjøttprodukta frå små reinkjøttbedrifter med avgrensa middel til eiga marknadsføring, i tillegg til kompetansebygging i bedriftene. IN skal, saman med *Markedsutvalget for reinkjøtt*, leggje til rette for at fleire reinkjøttbedrifter kan delta på ulike matarrangement. Det er ein føresetnad at reinkjøttbedriftene står på felles stand. Det er IN som gjer utvalet av bedrifter som gis anledning til å delta på dei ulike arrangementa. Departementet viser til at det i reindrifftsavtalen for 2025/2026 vises til viktigheita av at reinkjøttbransjen har ein felles møtearena i løpet av året, og at det årleg gjennomførast ein reindrifftskonferanse.

Departementet viser til at det reindrifftsbaserte reiselivet er ei god moglegheit som tilleggsnæring for fleire i reindriffta, og ber om at IN vidarefører arbeidet med utvikling på dette området. Departementet viser også til moglegheitene for å kombinere reiselivstilbod med eit tilbod innanfor lærings- og omsorgstenester, og at IN i samarbeid med Statsforvaltaren i Troms og Finnmark skal bidra til å legge til rette for slike bedriftsetableringar.

Evalueringa av Lærings- og omsorgsbaserte tenester, levert i 2024, viste til eit behov for nettverksbygging mellom tilbydarar av desse tenestene. Som oppfølging av dette er avtalepartane i reindrifftsavtalen 2025/2026 einige om at IN i møte med styringsgruppa for Lærings- og omsorgsbaserte tenester drøftar kva ordningar IN kan bidra med for nettverksbygging, bedriftsutvikling og auka lønsemd for tilbydarar av slike tenester.

Vidare er det i reindrifftsavtalen 2025/2026 lagt vekt på at ordningar som støttar opp under tilleggsnæringar i reindriffta, og som er finansiert over reindrifftsavtalen, vert koordinert og dreg i same retning. Det er derfor behov for felles møteplass for *Markedsutvalget*, *Utviklingsprogrammet*, *Ut på Vidda* og *Reindrifftens Utviklingsfond*. Departementet ber om at IN tek eit særskilt ansvar for dette og at ei slik samhandling ligg til grunn for IN sitt arbeid med tilleggsnæringar.

Auka synleggjering og omdømmebygging

Ein viktig del av Utviklingsprogrammet er prosjekt og tiltak som bidreg til auka synleggjering og omdømmebygging av norsk mat og landbruk. Departementet viser til supplerande oppdragsbrev sendt 30. juni 2025 der IN er beden om å arbeide med innretninga på omdømmeporteføljen.

4.4 Omstillingsmidlar for pelsdyrnæringa

IN forvaltar ei ordning med midlar til omstilling for pelsdyroppdrettarar på kap.1142, post 78. For 2026 er det ikkje gjort framlegg om løyving, men det vil framleis vere ansvar for tidlegare gitte tilsegn, der heile beløpet enno ikkje er utbetalt.

4.5 Tilskott til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark

På kap. 1142, post 81 er det løyva 19 mill. kroner til Tilskott til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark for 2026. Tilskottet skal gå til utviklings- og innovasjonsprosjekt i næringsmiddelbedrifter som nyttar råvarer frå jordbruket eller reindrifta. Ordninga skal bidra til å styrkje forsyningssikkerheita av matvarer for befolkninga i dei to fylka.

Tilskottet kan mellom anna nyttast til kompetansebygging, produktutvikling og marknadsbygging. Tilskott skal i utgangspunktet ikkje prioriterast til større investeringar i bygg og anlegg, med mindre ramma for løyvinga mogleggjer dette.

Tilskottet kan berre bli gitt til prosjekt som omfattar varer som fell utanfor verkeområdet til EØS-avtalen, jf. art. 8(3). I den grad bedrifta òg bruker RÅK-vare i sin produksjon, må det førast delt rekneskap mv. for dei to råvaregrunnlag. Tilskottet kan bli gitt for både norsk og importert råvare frå reindrift og jordbruk, i samsvar med WTO-regelverket.

Posten har stikkordet «kan overførast», men ikkje tilsegnfullmakt. Departementet vil ha kontakt med Innovasjon Norge om ordninga.

4.6 Lån til landbruksføremål innanfor lågrisikolåneordninga (kap. 2421 NFD)

IN kan, som tidlegare, gje lån til landbruksføremål innanfor ramma for Lågrisikolåneordninga over NFD sitt budsjett. Det er viktig at IN i si rapportering og statistikkføring framleis opprettheld eit skilje mellom bustadføremål og næringsføremål.

5. Administrative fellesføringar

Departementet viser til punkt 5 og dei administrative fellesføringane frå departementa i oppdragsbrev for 2026 frå NFD om føresetnader og krav, samt føringar knytt til administrative forhold, rapportering og evaluering.

6. Departementsspesifikke administrative føringar

6.1 Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Den enkelte oppdragsgjevar skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader (AG-kostnader) utover basiskostnadane for sine oppdrag, med unntak for aktivitetar som skal vere sjølvfinansierande. Selskapet sine basiskostnader vert dekkja av løyvinga over NFD sitt budsjett kap. 2421, post 70. For ordningar som IN forvaltar for LMD skal AG-kostnadene spesifiserast på kvart program/ordning. Rapport for AG-kostnadar skal vere klar til kvart halvårsmøte mellom LMD og IN.

Det er gjort ein gjennomgang av AG-kostnadene for 2026 med bakgrunn i vurderingar og innspel frå IN. For ordningar under LUF og RUF kor det har vore mindreforbruk i 2025 blir mindreforbruket nytta til å dekkje deler av AG-kostnadene for 2026. LMD sin del av meirkostnader ved INs arbeid med ny kjernebank og integrasjon mellom

sakshandsamingssystem og ny kjernebank skal dekkjast innanfor ordningane IBU-ordninga, Bioøkonomiprogrammet og VSP fornybar. Om vesentlege endringar i oppgåveporteføljen i løpet av året skulle føre til risiko for at rammene blir overstige, ber vi om at IN tek kontakt med departementet. AG-kostnader for 2026 går fram av tabellen under.

Tal i mill. kroner:

Ordningar og oppdrag	AG-kostnader 2026	Del dekkja av unytta ramme 2025	Digitalisering 2026	Trekk av ramme for 2026*	Total AG og digitalisering 2026
Midlar til investering og bedriftsutvikling, LUF	70,6	3,2	6,8	74,2	77,4
Utviklingsprogrammet, LUF	8,0	3,5		4,5	8,0
Utviklingsprogrammet, RUF	2,5	0,6		1,9	2,5
Næringsmiddelbedrifter Troms og Finnmark	0,5	-		0,5	0,5
Bionova					
VSP fornybar og teknologiutvikling, LUF	9,5	0,4	2,9	12,0	12,4
Bioøkonomiordninga	16,0		3,4	19,4	19,4
Sum	107,1	7,7	13,1	112,5	120,2

* Kolonna Trekk av ramme for 2026 viser kor mykje av tildelte midler under den enkelte ordning som blir satt av til AG-kostnader for 2026.

AG-kostnadane for IBU-ordninga inkluderer også kostnader ved dei fylkesvise bedriftsutviklingsprisane og den nasjonale bedriftsutviklingsprisen (BU-prisen). Eventuelle administrasjons- og gjennomføringskostnader til deltaking på Grüne Woche skal trekkjast frå løyvinga til *Utviklingsprogrammet for vekst og verdiskaping*, og kjem i tillegg til kostnadane for programmet som er synleggjort i tabellen ovanfor. Årlege budsjett over prosjektkostnadane til deltaking på Grüne Woche skal godkjennast av departementet.

6.2 Utbetaling, rapportering og styringsdialog

6.2.1 Overføring av midlar, rekneskapsføring og rapportering

Landbruksdirektoratet har det administrative hovudansvaret for *Landbrukets utviklingsfond* (LUF). For ordningar under LUF som blir forvalta av IN, er det lagt opp til periodisk overføring (4-6 gonger per år) av midlar frå fondet. Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til kvar ordning blir utbetalt separat frå resten av ramme til ordninga. IN utbetalar og fører rekneskap for tilskott/lån og mottek og fører rekneskap for inntekter frå avdrag på lån. IN må vidareføre kontakta med Landbruksdirektoratet når det gjeld rekneskap og overføring av midlar.

Landbruksdirektoratet har også det administrative hovudansvaret for *Reindriftas utviklingsfond* (RUF). For tildelingar frå RUF, skal det også leggjast opp til periodisk overføring av

midlar frå Landbruksdirektoratet til IN (2 gonger per år). Utbetalinga vil skje etter utbetalingsoppmoding frå IN.

6.2.2 Rapportering

Det skal rapporterast på bruken av midlane i tråd med rapporteringskalender frå NFD. Det skal rapporterast på bruken av IBU-midlane frå IN sine distriktskontor til fylkeskommunane. Rapporteringa skal inngå i rapporten IN elles sender til fylkeskommunane. Rapporten skal vurdere verkemiddelbruken opp mot regionale føringar frå partnarskapen. Statistikk over fordeling til ulike grupper, som kvinner og unge, i dei ulike program og tenester skal synleggjerast slik at ein sikrar eit godt samanlikningsgrunnlag over tid.

6.2.3 Styringsmøte m.m.

Det vil bli lagt opp til to styringsmøte mellom LMD og IN i 2026. Fyrste styringsmøte er satt til 15. juni 2026.

Med helsing

Kristin Orlund (e.f.)
avdelingsdirektør

Grethe Lunde
seniorrådgjevar

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Kopi

Agder fylkeskommune
Akershus fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Innlandet fylkeskommune
Kommunal- og distriktsdepartementet
Landbruksdirektoratet
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Norges Bondelag
Norges skogeierforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
NORSKOG
Nærings- og fiskeridepartementet
Oslo fylkeskommune
Riksrevisjonen
Rogaland fylkeskommune
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Rogaland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Vestland
Buskerud, Oslo og Akershus Statsforvalteren i Østfold
Telemark fylkeskommune
Troms fylkeskommune
Trøndelag fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Vestland fylkeskommune
Østfold fylkeskommune